

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Особливості перекладу китайської професійної лексики у медичній сфері

***Кваліфікаційна робота на здобуття
освітнього ступеня «Бакалавр»***

студентки IV курсу ОС «Бакалавр»

*спеціальності 035 «Філологія» / 035.06
«східні мови та літератури (переклад
включно)»*

*освітньої програми «Китайська мова і
література та переклад, англійська
мова»*

Мамчич Діани Сергіївни

Науковий керівник:

асист. Кундій Альона Сергіївна

Рецензент:

асист. Ісаєв Сергій Сергійович

«Допущено до захисту»

Протокол засідання кафедри мов і літератур

Далекого Сходу та Південно-Східної Азії

Протокол № 11 від 24.05.2023

Завідувач кафедри _____ Н. Ісаєва

КИЇВ 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА ЛЕКСИКА»	6
1.1. Загальна характеристика професійної лексики	6
1.2. Загальна характеристика поняття «термін»	7
1.3. Особливості вживання китайської медичної лексики	9
1.4. Основні методи перекладу китайської професійної лексики у медичній сфері	10
Висновки до I розділу	13
РОЗДІЛ II. РОЛЬ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ	14
2.1. Особливості перекладу професійної лексики у текстах медичної тематики за допомогою лексичних трансформацій	14
2.2. Особливості перекладу професійної лексики у текстах медичної тематики за допомогою граматичних трансформацій	32
Висновки до II розділу	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	45
ДОДАТКИ	48

ВСТУП

На сьогоднішній день Китай є дуже потужною державою на світовій арені. Україна зацікавлена у співробітництві з ним у багатьох сферах. Однією з них є сфера медицини. Вона досить стрімко розвивається у Китаї за останні десятиліття. Найбільшої популярності зазнала саме традиційна китайська медицина, котра відіграє важливу роль у розвитку всієї світової медицини. За останні роки вона набула певного визнання та популярності в Україні. І уже в таких великих містах, як Київ, Львів та Одеса, є лікарі та клініки, які пропонують лікування та терапію, застосовуючи її.

Актуальність теми даного дослідження полягає в необхідності визначення особливостей перекладу китайської професійної лексики медичної сфери. На сьогоднішній день Україна імпортує з Китаю велику кількість медичних препаратів та медичного обладнання. Саме тому задля забезпечення високоякісного й точного перекладу з китайської мови на українську даний вид лексики потребує детального аналізу. Результати дослідження допоможуть досягнути порозуміння між китайськими та українськими медичними спеціалістами і допоможуть сучасній китайській медицині завоювати ще більше прихильності серед українських пацієнтів.

Метою даного дослідження є з'ясування особливостей перекладу китайської професійної лексики у медичній сфері.

Поставлена мета вимагає виконання наступних **завдань**:

- 1) охарактеризувати теоретичні засади дослідження професійної лексики;
- 2) визначити особливості функціонування медичної лексики;
- 3) визначити методи відтворення китайської професійної медичної лексики українською мовою;
- 4) виокремити перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі китайської професійної лексики у медичній сфері;

- 5) проаналізувати лексичні й граматичні трансформації, застосовані при перекладі досліджуваних інструкцій;
- б) проаналізувати особливості відтворення професіоналізмів й термінології українською мовою при перекладі досліджуваних інструкцій.

Об'єктом дослідження виступають китайські інструкції препаратів.

Матеріалом дослідження були обрані інструкції із застосування медичних препаратів китайського виробництва, а саме "Фулуїн" розчин підотімоду для прийому всередину (芙露饮匹多莫德口服溶液), "Кабопін" таблетки акарбози (卡博平阿卡波糖片), "Оланьнін" таблетки оланзапіну (欧兰宁奥氮平片), "Жуньчжун" розчинні таблетки ентекавіру (润众恩替卡韦分散片) і "Хале-хале" препарат пролонгованої дії тамзулозин (哈乐哈乐盐酸坦索罗辛缓释胶囊), "Мероноксол" ін'єкції меропенему (注射用美罗培南), "Цемідексор" таблетки цефіксиму (司力捷头孢克肟片), "Ампіцилін" ін'єкції амбіцилін-сульбактам натрію (注射用氨苄西林钠舒巴坦钠), "Сенді" таблетки метронідазолу (森迪甲硝唑片).

Предметом дослідження є специфіка передачі китайської медичної лексики професійного спрямування на українську мову.

Методами дослідження є описовий метод, за допомогою якого ми сформулювали теоретичні аспекти дослідження, метод суцільної вибірки – для пошуку потрібного матеріалу дослідження. Такий метод, як аналіз, допоміг нам проаналізувати китайську професійну лексику медичної сфери та характерні їй риси. За допомогою методу узагальнення ми сформулювали висновки даної роботи.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні характерних особливостей китайської медичної термінології та визначенні

специфіки її перекладу на українську мову на базі матеріалів, представлених у вигляді інструкцій до препаратів сучасної медицини.

Практичне значення даної роботи полягає у можливості використання результатів дослідження як матеріал для курсів «Стилістика китайської мови», «Теоретична граматики китайської мови», «Теорія перекладу», для курсового та дипломатичного проектування, а також для розширення уже відомих даних й сприяння подальшому розвитку перекладацької діяльності.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА ЛЕКСИКА»

1.1. Загальна характеристика професійної лексики

Єдиного визначення поняття «професійна лексика» не існує. Однак, проаналізувавши різні джерела, можна сформулювати її трактування так: це спеціальна фахова термінологія, котра використовується у певній професійній групі, аби полегшити комунікацію між фахівцями. Вона не є зрозумілою для загальної маси людей і не відповідає нормам літературної мови. Такі слова ще називають професіоналізмами [38].

С. В. Гриньов зазначає: «професійна лексика – сукупність лексичних одиниць (у першу чергу термінів) спеціальних галузей знання, що створює особливий шар лексики, який найшвидше зазнає свідомого регулювання й упорядкування» [27, с. 5].

В українському мовознавстві визначення професійної лексики дала Л. Ставицька. На її думку, цей термін слід використовувати для позначення «образно-експресивних, лаконічних слів і висловів, що мають нейтральні відповідники і побутують переважно в усному мовленні людей певної професії чи роду занять, об'єднаних спільністю інтересів, звичок, соціального стану» [6, с. 6]. Вона виокремила кілька підвидів професіоналізмів:

- 1) ті, котрі мають бути «наслуху» й відносять до таких відкритих соціально-професійних груп, як спортсмени, водії, бізнесмени, перукарі, журналісти, комп'ютерники;
- 2) професіоналізми, що стосуються закритих соціально-професійних груп: торгівельники на базарі, банкіри, бухгалтери, науковці, футбольні фани;
- 3) номінації певної професійної комунікації, котрі позначають поняття непрофесійної діяльності: життєві побутові ситуації, міжособистісні стосунки [30, с. 58].

Що ж стосується китайського мовознавства, то вперше поняття «професійна лексика» (行业语) було вжито Чжаном Чжигунем (张志公) у 1955 році у «Китайському підручнику для молодших шкіл» (《初中汉语课本》). Він зазначає, що це спеціальні терміни, котрі зазвичай використовуються людьми у дуже вузькій сфері, а для людей поза цією сферою вони є важкими для використання або навіть незрозумілими. Професіоналізми обмежуються певною професійною сферою суспільства, але не місцевістю. Слова однієї професійної галузі мають однакове значення незалежно від того, в якому регіоні вони вживаються [40].

Такі дослідники, як А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько наголошують на тому, що професіоналізми мають спільні риси із термінами[32]. І ті, і ті використовуються у професійній галузі діяльності. Тому значну увагу також слід приділити визначенню поняття «термін».

1.2 Загальна характеристика поняття «термін»

За О.Д. Пономарієвим «Термін – це одиниця історично сформованої термінологічної системи, що визначає поняття та його місце в системі інших понять, виражається словом або словосполученням, служить для спілкування людей, пов'язаних єдністю спеціалізації, належить до словникового складу мови й підпорядковується її законам» [27, с.91].

На думку Б. Н. Головіна, «термін - це слово або підрядне словосполучення, яке має спеціальне значення, виражає і формує професійне поняття та вживається в процесі пізнання і освоєння наукових та професійно-технічних об'єктів і стосунків між ними» [9].

Д. С. Лотте дає терміну таке визначення: «Термін - це лексична одиниця певної мови для спеціальних цілей, що позначає загальне, конкретне або абстрактне поняття теорії певної спеціальної галузі знань або діяльності» [22].

Автор виокремлює такі особливості термінів:

1. «терміни володіють усіма семантичними та формальними ознаками слів і словосполучень природної мови ;
2. терміни функціонують як такі саме в лексиці мови для спеціальних цілей , а не в лексиці тієї чи іншої природної мови в цілому ;
3. у лексиці мови для спеціальних цілей терміни використовуються як засіб позначення спеціальних загальних понять;
4. терміни є елементами терміносистем , що моделюють теорії , якими описуються спеціальні сфери - об'єкти мови для спеціальних цілей» [21 , 20-32] .

Згідно з такими українськими дослідниками, як А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько, «доцільним є розмежування професіоналізмів і термінів, котрі разом становлять поняття спеціальної субмови» [12, с.15].

У термінів і професіоналізмів є спільні й відмінні характеристики. І терміни, і професіоналізми застосовуються у професійній сфері діяльності. Однак, порівнюючи їх, можна дійти висновку, що відмінностей, все ж, більше[5].

Т. В. Михайлова виділила наступні відмінності: «професіоналізми – це локальні скорочені й спрощені назви, які дублюють терміни, вони вторинні за утворенням щодо термінів, які не можуть мати вузького локального характеру; терміни є унормованими лексичними одиницями, а професіоналізми – напівофіційними; терміни функціонують в усному та в писемному спілкуванні фахівців певної галузі, професіоналізми вживають у розмовному мовленні; професіоналізмам властиві конотації (експресивне забарвлення); термін не повинен мати емоційно-експресивного забарвлення; терміни функціонують в усіх галузях наукової та виробничої діяльності людини, професіоналізми найчастіше трапляються в окремих професіях, ремеслах, промислах (наприклад, у спеціальній мові філософії немає професіоналізмів); терміни можуть утворюватися засобами національної та чужих мов, професіоналізми – на ґрунті національної мови, лише в окремих одиницях трапляються іншомовні елементи;

системність – найважливіша ознака термінології, системні зв'язки між професіоналізмами слабші, бо вони називають окремі предмети і видові поняття»[26, с.44-45].

1.3 Особливості вживання китайської медичної лексики

Професійна лексика китайської медицини помітно відрізняється від західної. Причиною цього, в першу чергу, є різниця в побудові китайської мови та зовсім інший підхід до людського тіла й методів лікування [28, с.1428]. Ця лексика базується на традиційній китайській медицині (ТКМ), яка має багату історію та власну філософію щодо збереження здоров'я і лікування хвороб[29].

У китайській медичній лексиці використовується велика кількість метафор та аналогій для пояснення медичних концепцій[30]. Наприклад, "жар" і "холод" використовуються для опису різних станів енергії в організмі. Ієрогліфи "禁" та "缺", котрі перекладаються, як «забороняти» та «не вистачати», у медицині використовуються для опису блокування або недостатнього потоку енергії. Також використовуються багато спеціальних термінів, що відображають особливості традиційної китайської медицини[20].

Китайська професійна медична лексика часто поєднується з символами і символічними образами, які використовуються для опису здоров'я, органів та фізіологічних процесів. Наприклад, символ "阴阳" (Yīnyáng) відображає поняття рівноваги і взаємодії протилежних сил [11].

А ще, згідно з філософією традиційної китайської медицини, органи і системи людини пов'язані з енергетичними каналами, відомими як "меридіани". Такі терміни, як "脏腑" (Zàngfǔ) для внутрішніх органів і "经络" (Jīngluò) для меридіанів, використовуються для опису функцій та взаємодій між ними [15].

Китайська медична термінологія часто використовує аббревіатури та скорочення для зручності та економії мовного простору. Розуміння та правильне

вживання цих аббревіатур є важливим аспектом для ефективного сприйняття та передавання медичної інформації.

Якщо західна медична лексика базується на наукових дослідженнях, фізіологічних процесах, анатомії та клінічних дослідженнях, то китайська ґрунтується на традиційних філософських принципах. Тому перекладачеві слід добре розумітися в основах методів лікування китайською традиційною медициною й у контексті вживання лексики цієї сфери[37].

1.4. Основні методи перекладу китайської професійної лексики у медичній сфері

Для перекладача, котрий працює із медичною професійною лексикою, недостатньо простого вміння перекладати вузькоспеціалізовану термінологію [31, с. 131]. Як зазначає В.В. Алімов, «адекватність перекладу окремих фраз, речень та абзаців необхідно розглядати в контексті досягнення адекватності перекладу всього оригіналу в цілому, так як не тільки частини визначають ціле, але й ціле визначає частини» [4]. Враховуючи той факт, що системи китайської та української мовних структур неузгоджені, й не завжди можуть знайти еквіваленти у мові перекладу, досить часто доводиться застосовувати лексичні й граматичні трансформації, аби зробити правильний переклад[7, с. 166]. А для цього перекладачеві слід добре розумітися у перекладацьких трансформаціях[1].

Л.С. Бархударов вважає, що трансформації це «засоби досягнення перекладацької еквівалентності, тобто певне відношення між текстом вихідної мови та перекладацької мови»[6].

В.Г. Гак стверджує, що «перекладна трансформація дуже часто визначається використанням слів або граматичних форм у вторинних функціях (генералізація, транспозиція, десемантизація) або в умовах контекстуальної чи ситуативної надмірності»[8].

У сучасному мовознавстві відсутня єдина класифікацій трансформацій. Кожен дослідник має різну точку зору щодо цього. Але більшість з них дотримуються поділу трансформацій на три види: лексичні, граматичні й змішані[19].

Такий науковець, як Я.І.Рецкер, поділяє трансформації лише на дві групи – лексичні й граматичні [31].

За його класифікацією граматичні трансформації поділяються на такі прийоми[10]:

- 1) перестановки [19, с.191];
- 2) заміна (форм слова, членів речення, частин мови) [3, с. 168];
- 3) додавання слів (прийменників, допоміжних дієслів) [35, с. 174];
- 4) вилучення зайвих слів[13, с. 177].

Лексичні трансформації поділяються на[25]:

- 1) конкретизація (замінюється слово, яке має широке значення на слово із конкретнішим значенням) [14, с. 161];
- 2) генералізація (протилежна до конкретизації);
- 3) антонімічний переклад (відбувається заміна слова на антонім) [36, с. 49];
- 4) компенсація (відбувається заміна безеквівалентної одиниці на близьку за значенням й підходящу на контекстом) [7, с. 210];
- 5) модуляція (замінюється слово з мови оригіналу на мову перекладу, значення якого логічно виводиться із значення вихідної одиниці) [24, с. 162].

Зважаючи на те, що термінологія відіграє важливу роль у науково-технічному стилі, у тому числі в текстах медичної сфери, при її перекладі слід приділяти особливу увагу точній передачі змісту кожного окремого терміна, оскільки саме вони структурують, кодують та несуть основний зміст спеціальної інформації[37].

Можна виділити такі основні методи перекладу термінології:

- 1) Калькування (часте застосування калькування при перекладі безеквівалентних термінів пояснюється насамперед особливостями внутрішньої структури китайської мови, а саме фіксованою структурою мови та ієрогліфічним записом) [4].
- 2) Транслітерація (застосовується рідше, оскільки її недоліком є неповне розкриття та передача змісту безеквівалентної лексичної одиниці) [18, с. 149].
- 3) Наближений переклад (полягає у доборі найближчого за значенням варіанта перекладу, його можна назвати «аналогом», адже значення не збігається повністю з оригіналом) [35, с. 15];
- 4) Описовий переклад (використовується для більш детального уточнення значення терміна, багато в чому за рахунок того, що при перекладі методом калькування не завжди вдається адекватно відтворити лексичну одиницю у тексті перекладу, у цьому випадку перекладач адаптує дану лексичну одиницю читача) [3, с. 177].

У ситуаціях, коли термін не має еквівалента у мові перекладу, часто доводиться звертатися до описового методу перекладу, який би відображав смисловий зміст. [31, с. 133].

Таким чином, можна зробити наступні **висновки**:

У I розділі ми виконали наступні завдання: дали визначення поняттям «професіоналізм», «термін», охарактеризували та визначили їхні спільні й відмінні риси. Також вказали особливості китайської медичної лексики й методи її перекладу на українську мову.

Професіоналізми - це спеціальна фахова термінологія, котра використовується у певній професійній групі, аби полегшити комунікацію між фахівцями. Вона незрозуміла для загальної маси людей і не відповідає нормам літературної мови.

Якщо аналізувати роботи дослідників, котрі займалися питанням термінології, то поняттю «термін» можна дати таке визначення: це слово чи словосполучення, яке характеризує спеціальне поняття конкретної сфери. Він має спільні й відмінні риси із професіоналізмами. Спільним між ними є те, що вони вживаються у певній професійній сфері. До основних відмінностей відносять те, що терміни застосовують як усно, так і письмово, а професіоналізми ж лише у розмовному мовленні; у термінах відсутнє емоційно-експресивне забарвлення, а для професіоналізмів це характерно.

Китайська професійна медична лексика має свої особливості. Перш за все, це наявність власної філософії у китайській традиційній медицині, опираючись на яку, формується основа цієї лексики і відображається в термінах та виразах, які використовуються для опису стану здоров'я, діагнозу та лікування.

Зважаючи на різну структурну побудову китайської та української мов, перекладачені не завжди легко зробити точний переклад медичної лексики. Тому важливо використовувати такі граматичні трансформації, як перестановка, заміна слів, додавання слів, вилучення слів, а також лексичні трансформації: конкретизація, генералізація, антонімічний переклад, компенсація та модуляція.

РОЗДІЛ II. РОЛЬ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ

2.1 Особливості перекладу професійної лексики у текстах медичної тематики за допомогою лексичних трансформацій

Звернемося до аналізу перекладу деяких пунктів інструкції щодо застосування препарату "Фулуїн" розчин підотимоду для прийому всередину (芙露 饮匹多莫德口服溶液):

Приклад 1: [适应症]匹多莫德口服溶液用于细胞免疫功能低下的下列患者:

1. 呼吸道反复感染 (气管炎、支气管炎); 2. 耳鼻喉反复感染 (鼻炎、鼻窦炎、耳炎、咽炎、扁桃体炎); 3. 泌尿系统反复感染; 4. 妇科反复感染; 也可作为急性感染时抗菌药物治疗的辅助用药。 [Показання до застосування]. Розчин підотимоду призначається таким пацієнтам зі зниженими імунними функціями:

- 1) при частих інфекціях дихальних шляхів (трахеїт, бронхіт);
- 2) при частих інфекціях ЛОР-органів (риніт, синусит, отит, фарингіт, тонзиліт);
- 3) за частих інфекцій сечовидільної системи, статеві системи у жінок; також може призначатися як допоміжний засіб при лікуванні бактерицидними препаратами при гострій інфекції.

На прикладі цього уривка, можна простежити, що заголовок до цього розділу інструкції цього розділу інструкції перекладено методом компенсації як "Показання до застосування", що відповідає вимогам щодо оформлення українських інструкцій лікарських засобів. Якщо словосполучення 适应症 розкласти на морфеми (适应 - "застосовувати", 症 - "хвороба, симптом"), то дослівно його можна перекласти як "хвороби, за яких використовується [цей препарат]", але це стосується інструкцій лікарських засобів, можливий тільки варіант перекладу "показання до застосування".

У реченні дієслова 用于 "використовуватися, застосовуватися" і 作为 "в якості чогось" перекладено методом конкретизації: в обох випадках використовуємо дієслово "призначати", яке лексично сумісне з ліками, і вживаємо його в пасивній формі, що відображає стилістичні особливості науково-технічного стилю мовлення. Також вибір цього перекладу визначається прагматичною значущістю: щоб уникнути надмірного використання препарату для самолікування робиться акцент на необхідності звернення до фахівця для призначення цього препарату.

Крім цього, у цьому уривку можна простежити, що складні терміни, які стосуються захворювань, перекладено переважно методом калькування, в якому також має місце перестановка компонентів: 呼吸道反复感染 - "часті інфекції дихальних шляхів" (呼吸道 - "дихальні шляхи", 反复 - "повторюватися", 感染 - "інфекція, зараження"), 耳鼻喉反复感染 - "за частих інфекцій ЛОР-органів" (耳 - "вухо", 鼻 - "ніс", 喉 - "горло", 反复 - "повторюватися, часті", 感染 - "інфекція") тощо. Напівсуфікс 炎 "запалення", що входить до складу назв хвороб, був перекладений за допомогою українського суфікса латинського походження -іт, який утворює іменники зі значенням "захворювання". іменники зі значенням "захворювання, пов'язане з даним органом або збудником": 气管炎 - "трахеїт", 支气管炎 - "бронхіт", 鼻炎 - "риніт", 鼻窦炎 - "синусит", 耳炎 - "отит", 咽炎 - "фарингіт", 扁桃体炎 - "тонзиліт".

Приклад 2: [用法用量] 口服给药。儿童急性期用药:每次 0.4 克, 每日二次 (早晚各一次), 共二周或遵医嘱; 预防用药:每次 0.4 克, 每日一次 (早餐前), 至少 60 天或遵医嘱; 成人急性期用药:每次 0.8 克, 每日二次 (早晚各一次), 共二周或遵医嘱; 预防用药:每次 0.8 克, 每日一次 (早餐前), 至少 60 天或遵医嘱。 [Спосіб застосування та дози]. Всередину. Для дітей у стадії

загострення захворювання призначається по 0,4 г 2 рази на день (вранці та ввечері) протягом двох тижнів або за приписом лікаря; для профілактики по 0,4 г 1 раз на день (вранці перед прийомом їжі) протягом 60 днів або за приписом лікаря. Для дорослих у стадії загострення захворювання по 0,8 г 2 рази на день (вранці та ввечері) протягом двох тижнів або за приписом лікаря; як профілактика по 0,8 г 1 раз на день (вранці перед прийомом їжі) не менше 60 днів або за приписом лікаря.

Вираз «口服给药», який дослівно перекладається як "пероральне приймання ліків", перекладено методом компенсації прислівником "всередину", оскільки в контексті українських інструкцій із застосування лікарських препаратів спосіб перорального введення виражається переважно цим прислівником, також за необхідності вказується, чи залежить застосування ліків від часу прийому їжі.

Приклад 3: [不良反应] 尚未有用匹多莫德口服液出现严重副作用的报导。少见的不良反应有头痛、眩晕、恶心、呕吐、腹痛、腹泻、皮疹等，一般无须停药治疗。 [Побічні ефекти]. Тяжких побічних ефектів, спричинених застосуванням цього препарату, не виявлено. Можливі побічні ефекти, при яких не вимагається припинення прийому лікарського засобу: головний біль, запаморочення, нудота, блювання, болі в животі, діарея, шкірні висипання тощо. Заголовок цього пункту інструкції було перекладено методом наближеного перекладу: 不良反应 "несприятливі реакції, ефекти" в контексті інструкцій із застосування може бути перекладено лише як "побічні ефекти" (другорядні ефекти, як позитивні, так і негативні, які не належать до основних очікуваних наслідків). У першому реченні було використано метод генералізації: замість дослівного перекладу виразу 尚未有报导 "ще немає повідомлень про (побічні ефекти підотимоду)", опускаємо слово "інформація, повідомлення" та використати дієслівно-іменникову конструкцію з використанням віддієслівного

прикметника в стислій формі "виявлено", що характерно для синтаксичних норм науково-технічного стилю.

Що стосується термінів, представлених у цьому уривку, ми можемо простежити, що були перекладені за допомогою знаходження еквівалентів: 头痛 "головний біль", 眩晕 - "запаморочення", 恶心 - "нудота", 呕吐 - "блювання", 腹痛 - "біль у животі". "болі в животі", 腹泻 - "діарея", 皮疹 - "шкірний висип".

З інструкції із застосування лікарського препарату "Кабопін" (卡博平阿卡卡波糖片) було виділено такі уривки:

Приклад 4: [注意事项] (1) 病人应遵医嘱调整剂量。(2) 如果病人在服药 4-8 周后疗效不明显, 可以增加剂量。如果病人坚持严格的糖尿病饮食仍有不适时, 就不能再增加剂量, 有时还需要适当减少剂量, 平均剂量为每次 0.1g, 每日 3 次。(3) 37 个别病人, 尤其是在使用大剂量时会发生无症状的肝酶升高, 故应考虑在用药的前 6-12 个月监测肝酶的变化。停药后肝酶值会恢复正常。

(4) 如出现低血糖, 应使用葡萄糖纠正, 而不宜使用蔗糖。 [Особливі вказівки].

- 1) Препарат слід застосовувати відповідно до припису лікаря.
- 2) Якщо при прийомі препарату протягом 4-8 тижнів лікувальний ефект не спостерігається, то можливе збільшення дозування. Якщо пацієнт дотримується суворої дієти, але поліпшення, як і раніше, не спостерігається, то подальше збільшення дозування протипоказане, у деяких випадках слід зменшити дозування, довівши його до середнього значення 0,1 г 3 рази на день.
- 3) В окремих пацієнтів можливе асимптоматичне збільшення кількості ферментів печінки, тому слід провести обстеження ферментативної

функції печінки за 6-12 місяців до початку прийому препарату. Після припинення прийому цей показник повернеться до нормального стану.

- 4) При гіпоглікемії слід вживати препарат з виноградним цукром (глюкозою), а не з тростинним.

У цьому тексті можна простежити, що в першому реченні застосований метод модуляції: дослівно це речення перекладається як "пацієнт повинен регулювати дозування згідно з приписом лікаря", проте в інструкції із застосування лікарського препарату подібне формулювання небажане, тому що мається на увазі, що пацієнт теоретично може самостійно застосовувати препарат. Тому, щоб уникнути двозначного формулювання, акцентуємо увагу саме на необхідності консультації з фахівцем.

Приклад 5: [孕妇及哺乳期妇女用药] 因为无法得到有关本药在妊娠妇女中使用的资料，妊娠期妇女禁用。哺乳期大鼠服用放射性标记的阿卡波糖片后，在其乳汁中发现了少量的放射活性物质，在人类尚无类似的发现。即使如此，由于尚不能排除乳汁中阿卡波糖片对婴儿的影响，故哺乳期妇女禁用。 [Застосування при вагітності та лактації]. Через те, що дослідження щодо впливу препарату на організм жінки під час вагітності не проводилися, препарат протипоказаний при вагітності. Під час лактації у білого щура, якому були введені радіоактивні маркери акарбози, в його молоці було виявлено невелику кількість радіоактивних речовин, однак у грудному молоці людини подібного явища не спостерігалось. Однак навіть у цьому випадку не варто виключати можливості впливу акарбози в грудному молоці на немовлят, тому в період лактації також протипоказано застосування даного препарату.

У першому реченні ми можемо простежити використання методу компенсації: дослівно це речення перекладається як "Оскільки немає можливості отримати відомості про вплив препарату на організм жінки під час вагітності, препарат протипоказаний при вагітності", однак у такому разі в перекладі буде

присутня певна недомовленість, насамперед, пов'язана з проведеними дослідженнями: з перекладу не зрозуміло, чи проводилися дослідження, якщо так, то з яких причин ці відомості неможливо отримати? З цієї причини ми прямо вказуємо, що "дослідження про вплив препарату на організм жінки під час вагітності не проводилися".

Приклад 6: [药物过量] 1. 如果本品与磺酰脲类药物、二甲双胍或胰岛素一起使用时，血糖可能下降至低血糖的水平，则需减少磺酰脲类药物、二甲双胍或胰岛素的剂量。2. 服用本品期间，避免同时服用抗酸剂、消胆胺、肠道吸附剂和消化酶类制剂，以免影响本品的疗效。3.同时服用新霉素可使餐后血糖更为降低，并使本品胃肠反应加剧。 [Взаємодія з іншими препаратами]. 1. При одночасному застосуванні похідних сульфонілсечовини, метформіну, інсуліну, рівень цукру в крові може опуститися і призвести до гіпоглікемії, у такому разі слід знизити дозування похідних сульфонілсечовини, інсуліну, метформіну. 2. Під час застосування даного препарату слід відмовитися від антацидів, колестирамінів, кишкових адсорбентів, ферментних лікарських засобів, щоб уникнути втрати лікувального ефекту (дії). лікувального ефекту (дії) препарату. 3. Одночасне застосування препарату з новоциліном може призвести до падіння рівня цукру в крові після прийому їжі, а також посилити реакцію ШКТ на цей препарат.

У цьому уривку ми можемо виокремити такі терміни та проаналізувати методи їх перекладу:

1. 磺酰脲类药物 "похідні сульфонілсечовини": цей термін перекладено методом калькування (磺 "сульфо-", 酰脲 "уреїд", 类 - "вид", 药物 - "лікарська речовина"), варіант перекладу "похідні" у своєму значенні вже відображає групу ліків, тому переклад морфем 类 опускається.

2. 二甲双胍 "метформін": 二甲 - "диметил", 双胍 - "бігуанід", що відповідає формулі препарату метформін, тому залишаємо еквівалентну загальноприйняту назву речовини.
3. 胰岛素 "інсулін": з огляду на те, що це слово є змішаною калькою інтернаціонального терміна (胰 - "yí", 岛 - "dǎo", 素 - "речовина"), в українській мові йому відповідає термін латинського походження "інсулін".
4. 低血糖 "гіпоглікемія": даному терміну в українській мові відповідає термін грецького походження, який повністю збігається структурно та семантично (低 - "гіпо-низький", 血 - "ема-/еми-/кровь", 糖 "глікос-/солодкий").
5. 抗酸剂 "антациди": цьому терміну відповідає назва групи препаратів, яка повністю відповідає структурно і семантично китайському варіанту (抗 - "проти-/анта-", 酸 - "кислота/-цид", 剂 - "препарат").
6. 消胆胺 "холестирамінів": цей термін позначає "препарат, що знижує холестерин", і еквівалентом йому в українській мові слугує лікарський засіб "колестирамін".
7. 肠道吸附剂 "кишкові адсорбенти" перекладено методом калькування: 肠道 - "кишечник", 吸附 - "всмоктувати", 剂 - "препарат".
8. 消化酶类制剂 "ферментні лікарські засоби" також є калькою: 消化 - "перетравлювати", 酶类 - "ферменти", 制剂 - "препарат".
9. 新霉素 "новоцилін": є змішаною калькою з англійської мови (新- xīn "ново-", 霉 méisù), в українській мові йому відповідає два варіанти "новоцлін" і "неоміцин", які можуть вживатися в однакових умовах.

З інструкції із застосування "Жуньчжун" розчинні таблетки ентекавіру (润众恩替卡韦分散片), слід звернути увагу на такі уривки перекладу:

Приклад 7: [禁忌] 对恩替卡韦或制剂中任何成份过敏者禁用。
[Протипоказання]. Протипоказаний пацієнтам із непереносимістю ентекавіру та інших компонентів препарату. (Можливий варіант перекладу: Непереносимість до компонентів препарату.)

У цьому пункті можливі два варіанти перекладу: повний, без відкидання перекладу лексичних одиниць, і неповний, у якому опускається частина компонентів. В українських інструкціях частіше зустрічається неповний варіант перекладу в тому випадку, якщо в протипоказаннях зазначено тільки одну причину протипоказань. Якщо ж необхідно вказати на певну групу пацієнтів, тоді скорочений переклад неприпустимий. У цьому прикладі головною причиною є непереносимість ентекавіру та його складових препарату, тому доречно використати метод генералізації та узагальнити в одну фразу "компоненти препарату", оскільки речовина ентекавір також є одним із компонентів цього препарату.

Приклад 8: [性状] 本品为白色或类白色片。 [Опис]. Таблетки білого або біло-жовтуватого кольору.

У цьому уривку під час перекладу пункту 性状 звертаємось до методу наближеного перекладу: це слово перекладається як "властивості та форма", проте в контексті українських інструкцій лікарських препаратів цьому пункту відповідає пункт "опис". Ми також опускаємо переклад підмета і присудка 本品为 ("цей препарат є/є") і розглядаємо як зайву інформацію, цим прийомом ми акцентуємо увагу споживача на фізичний опис препарату, оскільки як мета цього пункту в інструкції - уникнути подробиць та підміни препарату.

З інструкції із застосування "Оланьнін" таблетки оланзапіну (欧兰宁奥氮平片) слід розглянути такі уривки:

Приклад 9: 药理奥氮平是一种抗精神病药，对多种受体系统具有药理作用。动物试验表明，奥氮平对 5-HT、多巴胺 D、 α -肾上腺素、组胺 H 等多种受体有亲和力。。动物行为研究表明，奥氮平具有 5-HT、多巴胺和胆碱能拮抗作用，与其受体结合情况相符。 [Фармакодинаміка]. Оланзапін належить до групи нейролептиків, що чинять множинний вплив на рецепторну систему. Дослідження на тваринах показали, що оланзапін має спорідненість із 5-HT-, дофаміно-, альфа-, адрено-, гістаміновими рецепторами та іншими полірецепторами. Дослідження поведінки тварин показали, що оланзапін антагоністично діє на 5-HT-рецептори, дофаміно- і холінорецептори, добре зв'язуючись із ними.

У цьому уривку ми навмисно опускаємо переклад у першому реченні слова 药理 ("фармакологія"), це викликано тим, що немає необхідності уточнювати, що лікарська речовина належить до фармакології. Також під час перекладу пункту 药理 毒理 звертаємось до методу компенсації: поморфемно цей термін перекладається як "фармакологія і токсикологія", проте в інструкціях із застосування лікарських препаратів українською мовою відповідає пункт "фармакодинаміка", у якому розписуються всі фармакологічні ефекти, які чинить препарат на організм пацієнта.

У цьому мікроконтексті ми також можемо виокремити такі терміни та проаналізувати методи їх перекладу:

1. 抗精神病药 "нейролептики": дослівно цей термін можна перекласти як "антипсихотичні препарати", однак для компресії кращим є варіант перекладу "нейролептики".
2. 奥氮平 "оланзапін": є фонетичною калькою.
3. 5-HT "5-HT-рецептори": через те, що найчастіше реципієнтом виступає вузькоспеціалізований фахівець, то розшифровка міжнародних аббревіатур

у медицині не потрібне, проте ми додали уточнювальне значення "рецептори", яке було винесено після перерахування.

4. 多巴胺 D "дофамінові рецептори": при перекладі опускається дублювання буквеного позначення "D", оскільки воно позначає "дофамін", що буде розглядатися як тавтологія.
5. α- 肾 上 腺 素 "альфа-адренорецептори": цей термін перекладено еквівалентом.
6. 组 胺 H "гістамінорецептори": при перекладі також опускається дублювання буквеного позначення "H", оскільки воно позначає групу гістамінорецепторів, тому розглядається як тавтологія.
7. 亲和力 "спорідненість": дослівно цей термін перекладається "спорідненість, тяга", проте стосовно хімічних сполук може бути перекладено тільки як "спорідненість" (здатність одного елемента зв'язуватися з іншим).

Приклад 10: [禁忌] 本品禁用于已知对奥氮平过敏的患者。本品慎用于有下列情况的患者： 1.有癫痫病史或有癫痫相关疾病者； 2.任何原因所致的白细胞和/或中性粒细胞降低者； 3.有药物所致骨髓抑制/毒性反应史者； 4.伴发疾病、放疗或化疗所致的骨髓抑制； 5.嗜酸性粒细胞过多性疾病或骨髓及外骨髓增生性疾病； 6.前列腺增生、麻痹性肠梗阻和窄角性青光眼患者。

[Протипоказання]. Цей препарат протипоказаний пацієнтам із непереносимістю оланзапіну. Слід з обережністю приймати:

1. Пацієнтам з епілепсією та пов'язаними з епілепсією захворюваннями.
2. Пацієнтам із низьким рівнем лейкоцитів та/або нейтрофілів.
3. Пацієнтам, у яких спостерігалася послаблення діяльності кісткового мозку або токсичні реакції при застосуванні даного лікарського засобу.
4. При послабленні діяльності кісткового мозку, спричиненого супутніми захворюваннями, радіотерапією або хіміотерапією.

5. У разі захворювань, що супроводжуються еозинофілією, або гіперплазія кісткового мозку та наявність вогнищ позакістномозкового кровотворення.
6. Пацієнтам із гіперплазією передміхурової залози, паралітичною непрохідністю кишечника, закритокутовою глаукомою.

Під час перекладу фрази 有癲癇史... 疾病者 використовуємо метод модуляції: дослівно цю фразу можна перекласти як "пацієнт, у якого в історії [хвороби] є епілепсія", проте ми скоротили її до варіанта "пацієнт з епілепсією", бо епілепсія є хронічною хворобою і не виникає поодиноким випадком. Під час перекладу терміна-словосполучення 骨髓及外骨髓增生性疾病 "гіперплазія кісткового мозку та наявність вогнищ позаочнономозкового кровотворення" ми використали метод описового перекладу: дослівно цей термін перекладають як "хвороби, під час яких збільшується кістковий мозок та позаочнономозкові [тканини]", однак для позначення патологічного збільшення тканин у медичних текстах українською мовою використовують термін "гіперплазія", ми також даємо докладне роз'яснення аномалій позакісткових тканин "наявність вогнищ позакістковомозкового кровотворення".

Приклад 11: [药代动力学] 吸收、分布、消除: 本品成人一次口服 0.2 毫克时, 6.8 小时后血药浓度达到高峰, 半衰期为 10.0 小时, 其 $AUC_{0-\infty}$ 与普通制剂几乎相等, 因此是生物利用度没有降低的/缓释制剂。连续口服, 血药浓度可在第 4 天达到稳定状态。 [Фармакокінетика]. Дорослими при одноразовому прийнятті орально 0,2 г максимальна концентрація препарату в плазмі крові досягається через 6,8 год. Період напіврозпаду становить 10 год., площа під кривою "концентрація-час" ($AUC_{0-\infty}$) майже порівнянна з іншими препаратами, тому біодоступність не нижча, ніж у препаратів пролонгованої дії. При тривалому застосуванні концентрація препарату у плазмі крові стабілізується на 4-ту добу.

Термін 缓释制剂 "препарат пролонгованої дії" перекладено методом калькування: 缓释 - "тривалий", 制剂 - "препарат" (продовжений є синонімом тривалий). Термін 生物利用度 "біодоступність" перекладається методом калькування: 生物 - "біологічний, біо-", 利用 - "використовувати", 度 - "ступінь", таким чином виходить "ступінь біологічної засвоюваності, доступності", скорочено - "біодоступність". У другому реченні вираз 连续口服 "тривале застосування" ми застосовуємо метод генералізації: 口服 дослівно перекладається як "вживати орально/перорально ліки", проте в даному контексті вище вже було зазначено спосіб приймання, тому необхідності дублювати його вдруге немає.

Приклад 12: [老年用药]因高龄者中常伴有肾功能低下者，这种情况下应充分注意观察患者服药后的状况，如得不到期待的效果，不应继续增量，而应改用其它适当的处置方法。[Застосування ліків особами літнього віку]. З огляду на те, що у літніх пацієнтів часто спостерігається зниження функцій нирок, то слід звернути увагу на стан пацієнта після застосування препарату. При відсутності очікуваного позитивного ефекту, слід не збільшувати дозування ліків, а призначити інше лікування.

Під час перекладу заголовка 老年用药, що дослівно перекладається як "використання ліків літніми", ми використовуємо метод модуляції: згідно з нормами правових документів, а саме вимогами до лікарських препаратів, звернення повинно виражатися нейтральним формулюванням "особи похилого віку". Частина речення 因高龄者中常伴有肾功能低下者 "у літніх пацієнтів часто спостерігається зниження функцій нирок" перекладається методом компенсації: дослівно воно перекладається як "серед літніх людей часто є ті, в яких наявне зниження функцій нирок", проте ми додаємо слово "пацієнти", оскільки користувач препарату є пацієнтом, при цьому ми опускаємо переклад суфікса

дійової особи 者, розподіляючи його значення на означення та додаток, дієслово-зв'язку 有 "матися" конкретизується дієсловом "спостерігатися". Таким чином, 有肾功能低下者 перекладається як "спостерігається зниження функцій нирок".

З інструкції із застосування "Цемідексор" таблетки цефіксиму (司力捷头孢克肟片) слід виокремити такий уривок:

Приклад 13: [药物相互作用] 卡马西平: 与本品合用时可引起卡马西平水平升高, 必须合用时应监测血浆中卡马西平浓度。华法令和抗凝药物: 与本品合用时增加凝血酶原时间。[Взаємодія з іншими лікарськими засобами]. Карбамазепін: при одночасному вживанні з даним препаратом може підвищуватися рівень карбамазепіну в крові, необхідно постійно стежити за концентрацією карбамазепіну в плазмі крові. Варфарин та антикоагулянти: при одночасному вживанні з даним препаратом збільшується протромбований час.

При перекладі заголовка 药物相互作用 "взаємодія з іншими лікарськими засобами" звертаємося до методу калькування: 药物 - "лікарський засіб", 相互 - "взаємна", 作用 - "дія".

Під час перекладу частини складного речення 与本品合用时可引起卡马西平水平升高 "за одночасного вживання з даним препаратом може підвищуватися рівень карбамазепіну в крові" звертаємося до методу модуляції: в оригіналі безпосередньо не вказано, де саме відбувається підвищення рівня карбамазепіну, проте ми додаємо "в крові", оскільки в українському формулюванні необхідно для ясності уточнити локалізацію.

У цьому уривку також можна виділити три терміни-назви лікарської речовини: 卡马西平 "карбамазепін", 华法令 "варфарин", 抗交药物 "антикоагулянти". 卡马西平 (kǎmǎxīpíng) "карбамазепін" є фонетичною

калькою з англійської назви речовини carbamazepine, однак під час її запозичення склад -ba- випав. Проте в українській мові цьому терміну відповідає калька, також утворена терміну відповідає калька, також утворена від англійської назви, тому цей склад зберігається в перекладі. Термін же 华法令 "варфарин", утворений за рахунок складання аббревіатури WARF (від англ. Wisconsin Alumni Research Foundation) і морфемі -arin (відноситься до кумарину), був запозичений в китайську і українську мови як фонетична калька, тому в перекладі вони еквівалентні. Термін 抗内药物, що дослівно перекладається як "лікарський препарат, що перешкоджає згортанню крові", в українській мові співвідноситься з терміном "антикоагулянти".

Приклад 14: [包装] 药品包装用铝箔和 PA/Al/PVC 冷冲压成型固体药用复合硬片包装, 6 片/板×1 板/盒, 6 片/板×2 板/盒, 6 片/板×3 板/盒 (50mg), 6 片/板×4 板/盒, 9 片/板×1 板/盒 (100mg)。[Упаковка]. Препарат упакований по 6 таблеток у блістер (PA/Al/PVC, холодногнута алюмінієва фольга), по 1/2/3 (50mg)/4/9 (100mg) блістерів у пачку картонну.

У цьому уривку з інструкції із застосування Цефіксима можна відзначити, що частина речення 铝箔和 PA/Al/PVC 冷冲压成型固体药用复合硬片包装, що дослівно перекладається як "фольга і полімер PA/Al/PVC під холодним штампуванням, що утворює комплексну упаковку для препарату", було перекладено за допомогою методу компенсації як "блістер", при цьому ми зберігаємо назву полімеру в дужках і дає йому розшифровку "PA/Al/PVC, холодногнута алюмінієва фольга". Цей вибір обумовлюється надмірністю інформації під час перекладу: в українських інструкціях для цього методу пакування існує назва "блістер", у значенні якого вже закладається метод його виробництва: блістер, або блістерна упаковка, тип пластикової упаковки, що являє собою пластиковий футляр і упаковується фольгою. У другій частині

речення ми об'єднуємо однорідні члени речення, щоб уникнути тавтології з метою компресії тексту, властиве науково-технічним текстам.

З інструкції до препарату "Мероноксол" ін'єкції меропенему (注射用美罗培南) можна виділити наступний уривок із розділу "Особливі вказівки":

Приклад 15: 慎用: 1) 对 β -内酰胺抗生素过敏患者慎用。2) 严重肝、肾功能障碍者慎用。3) 支气管哮喘、皮疹、荨麻疹等过敏体质患者慎用。4) 癫痫、潜在神经疾患患者慎用。З обережністю:

- 1) пацієнтам із непереносимістю β -лактамних антибіотиків;
- 2) пацієнтам із серйозними порушеннями функцій печінки та нирок;
- 3) пацієнтам-алергікам із бронхіальною астмою, шкірними висипаннями, кропив'янкою та іншими симптомами алергії;
- 4) пацієнтам із епілепсією та прихованою нейропатією.

Термін словосполучення β -内酰胺抗生素过敏 "непереносимість β -лактамних антибіотиків" перекладається методом калькування: 内酰胺 - "лактамний", 抗生素 - "антибіотик", 过敏 - "алергія, непереносимість". Терміни переведені еквівалентами в українській мові: 支气管哮喘 "бронхіальна астма", 肾功能障碍 - "порушення функцій нирок", 皮疹 - "висип", 荨麻疹 - "кропив'янка", 癫痫 - "епілепсія", 潜在神经疾患 - "прихована нейропатія".

На прикладі уривка з інструкції із застосування Ампіліцину можна виокремити такі особливості перекладу текстів медичного дискурсу:

Приклад 16: 实验室检查—过性 ALT (SGPT)和 AST (SGOT)升高。肝胆系统: 胆红素血症,肝功能异常和黄疸。皮肤和皮下组织: 皮疹、瘙痒和其他皮肤反应,罕有报告发生 Stevens-Johnson 综合征,表皮坏死和多形性红斑。肾脏和泌尿道: 罕有报道发生间质性肾炎。单用氨苄西林时出现的不良反应也可在注射用

舒巴坦钠氨苄西林钠给药时观察到。Лабораторні дослідження показали поодиноким випадком підвищення рівня у крові показників АЛТ (SGPT, аланінамінотрансфераза) та АСТ (SGOT, аспаратамінотрансфераза). З боку печінки та жовчного міхура: гіпербілірубінемія, дисфункція печінки та жовтяниця. З боку шкіри та підшкірно-жирової клітковини: шкірний висип, свербіж та інші шкірні реакції, рідко - синдром Стівенса-Джонсона, некроз шкірного покриву та мультиформна еритема. З боку нирок і сечовивідних шляхів: рідко - інтерстиціальний нефрит. При введенні амбіцилін-сульбактам натрію можливі схожі побічні ефекти як при застосуванні ампіциліну.

Означення 一过性 "одноразовий", що стоїть за нормами китайської мови перед обумовленим словом, перекладається методом компенсації: воно трансформується і виступає як "одиничний випадок".

При перекладі терміна 皮下组织 відбувається розширення його значення: дослівно цей термін перекладається так "підшкірна тканина" (皮 - "шкіра", 下 - "під", 组织 - "система, тканина"). "під", 组织 - "система, тканина"), проте в медичних текстах українською мови ця тканинна система має назву "підшкірно-жирової клітковини".

З інструкції із застосування препарату "Сенді" таблетки метронідазолу (森迪甲硝唑片), можна виділити такі уривки та проаналізувати їхні переклади:

Приклад 17: [注意事项] 1. 对诊断的干扰: 本品的代谢产物可使尿液呈深红色。2. 原有肝脏疾患者剂量应减少。出现运动失调或其他中枢神经系统症状时应停药。重复一个疗程之前, 应做白细胞计数。厌氧菌感染合并肾功能衰竭者, 给药间隔时间应由 8 小时延长至 12 小时。3. 本品可抑制酒精代谢, 用药期间应戒酒。 [Особливі вказівки]. 1. Ускладнення до постановки діагнозу: метаболіти цього препарату можуть забарвити сечу в червоний колір. 2. При

захворюваннях печінки слід зменшити дозування. При виникненні атаксії або інших симптомів порушення діяльності центральної нервової системи слід припинити лікування. Перед повторним курсом лікування слід провести аналіз лейкоцитної формули. Пацієнтам з анаеробною інфекцією, що супроводжуються нирковою недостатністю, слід збільшити інтервал між прийомами препарату з 8 годин до 12 годин. 3. Цей препарат може впливати на розщеплення алкоголю, під час лікування слід відмовитися від прийому алкоголю.

У цьому тексті можна відзначити, що в першому реченні вираз 使尿液呈深红色 перекладено методом компенсації: дослівно він перекладається як "зробити сечу темно-червоною", однак виходячи з контексту дієслово 呈 зі значенням "з'являтися, зробити" перекладено дієсловом із конкретним значенням "фарбувати", також опускається переклад прийменника 使, що вводить додаток, над яким відбувається дія, у перекладі ж його значення виражене прямим додатком. Частина речення 中枢神经系统症状 перекладено методом модуляції: дослівно він перекладається як "симптоми центральної нервової системи", проте дане формулювання не вказує у своєму значенні будь-яких патологічних змін, тому, виходячи з цього перекладу, неможливо зрозуміти, за яких причин слід припинити прийом ліків. Тому ми розвиваємо значення цих лексичних одиниць, додавши додаткову інформацію "порушення діяльності".

Складний термін 白细胞计数 "підрахунок лейкоцитів" перекладено близьким йому за значенням терміном "лейкоцитна формула". Також через те, що лейкоцитна формула є видом аналізу, то в цьому контексті 做白细胞计数 можливо перекласти методом конкретизації: дієслово 做 "робити" замінити на конкретне дієслово "проводити", додавши при цьому додаток "аналіз". Під час перекладу терміна 代谢 "метаболізм" перекладач вдався до методу конкретизації: по відношенню до засвоюваності алкоголю доцільніше вжити іменник

"розщеплення", оскільки в значення слова "метаболізм" вкладається не тільки розпад складних речовин на простіші, а й процес зворотний до цього - синтез складних речовин із простих.

Приклад 18: [不良反应] 15% ~ 30%病例出现不良反应, 以消化道反应最为常见, 包括恶心、呕吐、食欲不振、腹部绞痛, 一般不影响治疗; 神经系统症状有头痛、眩晕, 偶有感觉异常、肢体麻木、共济失调、多发性神经炎等, 大剂量可致抽搐。少数病例发生荨麻疹、潮红、瘙痒、膀胱炎、排尿困难、口中金属味及白细胞减少等, 均属可逆性, 停药后自行恢复。 [Побічні ефекти].
Найбільш часто виявлені побічні ефекти (15-30% випадків) пов'язані зі шлунково-кишковим трактом і не впливають на лікування, такі як нудота, блювання, відсутність апетиту, кишкові коліки. Побічні ефекти, пов'язані з нервовою системою: головний біль, запаморочення, рідко - парестезія, оніміння, атаксія, поліневрит тощо, при великих дозах можливе виникнення конвульсій. У поодиноких випадках можливе виникнення кропив'янки, припливи крові до голови, свербіж, цистит, дизурія, металевий присмак у роті, лейкопенія. Побічні ефекти оборотні. Функції відновлюються після завершення курсу.

Термін 神经系统症状 перекладено методом описового перекладу: дослівно він перекладається як "хвороби, симптоми нервової системи", проте в даному контексті доречніше перекласти як "побічні ефекти, пов'язані з нервовою системою". Термін 口中金属味 "металевий присмак у роті" перекладено за допомогою калькування: 口中 - "у роті", 金属 - "метал", 味 - "смак". Речення 均属可逆性 "побічні ефекти оборотні" перекладено методом конкретизації: дослівно його можна перекласти як "усі однаковою мірою оборотні", при якому прислівник 均 замінюється при перекладі на "побічні ефекти".

Таким чином, у процесі дослідження було проаналізовано 18 уривків із 9 інструкцій із застосування лікарських засобів. Серед досліджених одиниць

еквівалентом було перекладено 35 термінів, калькуванням - 11, наближеним перекладом - 6, описовим перекладом - 2.

2.2 Особливості перекладу професійної лексики у текстах медичної тематики за допомогою граматичних трансформацій

Приклад 19: 儿童急性期用药:每次 0.4 克, 每日二次 (早晚各一次), 共二周或遵医嘱; 预防用药:每次 0.4 克, 每日一次 (早餐前), 至少 60 天或遵医嘱; 成人急性期用药:每次 0.8 克, 每日二次 (早晚各一次), 共二周或遵医嘱; 预防用药:每次 0.8 克, 每日一次 (早餐前), 至少 60 天或遵医嘱。Для дітей у стадії загострення захворювання призначається по 0,4 г 2 рази на день (вранці та ввечері) протягом двох тижнів або за приписом лікаря; для профілактики по 0,4 г 1 раз на день (вранці перед прийомом їжі) протягом 60 днів або за приписом лікаря. Для дорослих у стадії загострення захворювання по 0,8 г 2 рази на день (вранці та ввечері) протягом двох тижнів або за приписом лікаря; як профілактика по 0,8 г 1 раз на день (вранці перед прийомом їжі) не менше 60 днів або за приписом лікаря.

У цьому реченні ми можемо простежити об'єднання частин складного речення і подальше його членування на два поширених простих безособових речень, де в першому реченні опущені дієслова в китайському реченні заповнюються додаванням безособового дієслова в пасивній формі "призначається". Усі ці граматичні трансформації ми використали для досягнення зв'язності та послідовного подання інформації, основним критерієм якого була інформація про вік споживача, а саме пацієнта. Тут також простежуються граматичні перестановки: ми допускаємо зміну порядку слів у реченні відповідно до норм української мови. Так компоненти виразу 每次 0.8 克, 每日一次 при перекладі українською мовою міняються місцями: "по 0,8 г 1 раз на день".

Приклад 20: 少见的不良反应有头痛、眩晕、恶心、呕吐、腹痛、腹泻、皮疹等，一般无须停药治疗。Можливі побічні ефекти, при яких не вимагається припинення прийому лікарського засобу: головний біль, запаморочення, нудота, блювання, болі в животі, діарея, шкірні висипання тощо.

У цьому реченні ми об'єднуємо частини складного безсполучникового речення в ускладнене безособове поширене речення, у якому дієслово 有 "мати" замінюється на короткий прикметник "можливі", а слово 少见 зі значенням "рідкісний, рідкісний, що зустрічається" опускається. Це обумовлюється необхідністю об'єднати частини речення і полегшити розуміння поданої в інструкції інформації.

Приклад 21: 2) 如果病人在服药 4-8 周后疗效不明显，可以增加剂量。如果病人坚持严格的糖尿病饮食仍有不适时，就不能再增加剂量，有时还需要适当减少剂量，平均剂量为每次 0.1g，每日 3 次。2. Якщо при прийомі препарату протягом 4-8 тижнів лікувальний ефект не спостерігається, то можливе збільшення дозування. Якщо пацієнт дотримується суворої дієти, але поліпшення, як і раніше, не спостерігається, то подальше збільшення дозування протипоказане, у деяких випадках слід зменшити дозування, довівши його до середнього значення 0,1 г 3 рази на день.

У цьому реченні ми навмисно опускаємо переклад слів 病人 "пацієнт", оскільки його вживання надлишкове в українському тексті. З тієї ж самої причини опущено в третьому реченні слово 糖尿病 "цукровий діабет" у словосполученні 糖尿病饮食 "дієта при цукровому діабеті", оскільки спочатку цей препарат призначається для комплексного лікування цукрового діабету 2-го типу спільно з дієтотерапією. У цьому уривку також простежується об'єднання частин складного безсполучникового речення в просте поширене речення, залежно від закінченості думки.

Приклад 22: 即使如此, 由于尚不能排除乳汁中阿卡波糖片对婴儿的影响, 故哺乳期妇女禁用。Однак навіть у цьому випадку не варто виключати можливості впливу акарбози в грудному молоці на немовлят, тому в період лактації також протипоказано застосування даного препарату.

В цьому реченні ми можемо спостерігати лексико-граматичну трансформацію першої частини речення: вираз 尚不能排除 перекладено не як "усе ще не потрібно виключати [впливу]", а "не варто виключати можливості [впливу]". Модальне дієслово 能, що входить до складу виразу, замінюється іменником "можливість", при цьому частка 尚 не знаходить свого відображення в перекладі, її функцію несе в собі стійкий вираз "не варто". Також слід зазначити, що сполучник 由于 "з причини, через" опускається при перекладі, його значення в перекладі відображається шляхом використання слова "тому".

У другому ж реченні ми навмисно опускаємо переклад слів 病人 "пацієнт", тому що його вживання є надлишковим в українському тексті. З тієї ж самої причини опущено в третьому реченні слово 糖尿病 "цукровий діабет" у словосполученні 糖尿病饮食 "дієта під час цукрового діабету", оскільки спочатку цей препарат призначають для комплексного лікування цукрового діабету 2-го типу спільно з дієтотерапією. У цьому уривку також простежується об'єднання частин складного безсполучникового речення в просте поширене речення, залежно від закінченості думки.

Приклад 23: [禁忌] 本品禁用于已知对奥氮平过敏的患者。本品慎用于有下列情况的患者: 1.有癫痫史或有癫痫相关疾病者; 2.任何原因所致的白细胞和/或中性粒细胞降低者; 3.有药物所致骨髓抑制/毒性反应史者; 4.伴发疾病、放疗或化疗所致的骨髓抑制; 5.嗜酸性粒细胞过多性疾病或骨髓及外骨髓增生性疾病; 6.前列腺增生、麻痹性肠梗阻和窄角性青光眼患者。

[Протипоказання]. Цей препарат протипоказаний пацієнтам із непереносимістю оланзапіну. Слід з обережністю приймати: 1. Пацієнтам з епілепсією та пов'язаними з епілепсією захворюваннями. 2. Пацієнтам із низьким рівнем лейкоцитів та/або нейтрофілів. 3. Пацієнтам, у яких спостерігалася послаблення діяльності кісткового мозку або токсичні реакції при застосуванні даного лікарського засобу. 4. При послабленні діяльності кісткового мозку, спричиненого супутніми захворюваннями, радіотерапією або хіміотерапією. 5. У разі захворювань, що супроводжуються еозинофілією, або гіперплазія кісткового мозку та наявність вогнищ позакістномозкового кровотворення. 6. Пацієнтам із гіперплазією передміхурової залози, паралітичною непрохідністю кишечника, закритокутовою глаукомою.

У цьому контексті можна простежити, що в першому реченні ми опустили переклад виразу 已知对奥氮平过敏, який можна перекласти як "алергія на оланзапін, про яку вже відомо". Цю інформацію ми розглядаємо як надлишкову, тому вона не знаходить відображення в перекладі: поінформованість або необізнаність про алергію не впливає на реакцію організму за наявності алергії на який-небудь препарат. У другому реченні також опускаємо переклад слова 患者 ("пацієнт"), щоб уникнути появи тавтології в перекладі, оскільки далі уточнюємо, яким саме пацієнтам і за яких захворювань не варто застосовувати цей препарат, дублювання перекладу 本品 ("цей препарат") також опускаємо.

Приклад 24: [药代动力学] 吸收、分布、消除: 本品成人一次口服 0.2 毫克时, 6.8 小时后血药浓度达到高峰, 半衰期为 10.0 小时, 其 $AUC_{0-\infty}$ 与普通制剂几乎相等, 因此是生物利用度没有降低的/缓释制剂。连续口服, 血药浓度可在第 4 天达到稳定状态。 [Фармакокінетика]. Дорослими при одноразовому прийнятті орально 0,2 г максимальна концентрація препарату в плазмі крові досягається через 6,8 год. Період напіврозпаду становить 10 год., площа під

кривою "концентрація-час" ($AUC_{0-\infty}$) майже порівнянна з іншими препаратами, тому біодоступність не нижча, ніж у препаратів пролонгованої дії. При тривалому застосуванні концентрація препарату у плазмі крові стабілізується на 4-ту добу.

У цьому уривку ми навмисно опустили переклад першої частини речення 吸收、分布、消除 ("всмоктування, розподіл і виведення з організму"), оскільки сам заголовок пункту інструкції вже містить цю інформацію: під фармакокінетикою маються на увазі закономірності розподілу препарату в організмі, його всмоктуваність і виведення. Також спостерігається членування першого складносурядного речення при перекладі на просте поширене речення і складнопідрядне речення. У перекладі також зберігається англomовна аббревіація AUC (Area Under Curve), проте дається її розшифровка, оскільки реципієнтом може виступати не тільки фахівець, для якого не потрібне розшифрування цього терміна українською мовою, а й непідготовлений користувач.

Також під час перекладу другого речення у виразі 达到稳定状态 дієслівно-об'єктне поєднання "досягти стабільного стану" замінюється на дієслово "стабілізуватися", обставина часу ж переноситься в кінець речення.

Приклад 25: [老年用药] 因高龄者中常伴有肾功能低下者, 这种情况下应充分注意观察患者服药后的状况, 如得不到期待的效果, 不应继续增量, 而应改用其它适当的处置方法。 [Застосування ліків особами літнього віку]. З огляду на те, що у літніх пацієнтів часто спостерігається зниження функцій нирок, то слід звернути увагу на стан пацієнта після застосування препарату. При відсутності очікуваного позитивного ефекту, слід не збільшувати дозування ліків, а призначити інше лікування.

В перекладі складнопідрядне речення розбивається на два: складнопідрядне та ускладнене, залежно від завершеності думки: у першому

акцентується увага на стані літніх пацієнтів із гіпофункцією нирок, у другому - ефективність лікування. Порівняльний сполучник 如 "якщо" в перекладі відображається прийменником "при", при цьому результативне дієслово 得不到 "не домогтися" номіналізується і перекладається як "відсутність". Частину речення 改用其它适当的处置方法 перекладено методом компенсації: дослівно вона перекладається як "переходити на інші відповідні заходи регулювання", проте в інструкції до ліків подібне формулювання недоречне, тож його значення відображається українською мовою формулюванням "призначити інше лікування".

Приклад 26: [药物相互作用] 卡马西平: 与本品合用时可引起卡马西平水平升高, 必须合用时应监测血浆中卡马西平浓度。华法令和抗凝药物: 与本品合用时增加凝血酶原时间。 [Взаємодія з іншими лікарськими засобами]. Карбамазепін: при одночасному вживанні з даним препаратом може підвищуватися рівень карбамазепіну в крові, необхідно постійно стежити за концентрацією карбамазепіну в плазмі крові. Варфарин та антикоагулянти: при одночасному вживанні з даним препаратом збільшується протромбований час.

У цьому перекладі ми використовуємо граматичну перестановку і змінюємо порядок слів для відповідності з нормами української мови, також додаємо займенник "інший", щоб логічно пов'язати і підкреслити зв'язок препарату з іншими препаратами.

Слід зазначити, що іменник у ролі спеціальної лексичної одиниці 时 "час", що входить до підрядної частини ускладненого речення, що виражає одночасність, під час перекладу опускається, і підрядна частина ускладненого речення замінюється обставиною з включенням прийменника "при": "при одночасному вживанні з цим препаратом".

Приклад 27: 实验室检查一过性 ALT (SGPT)和 AST (SGOT)升高。肝胆系统: 胆红素血症,肝功能异常和黄疸。皮肤和皮下组织: 皮疹、瘙痒和其他皮肤反应,罕有报告发生 Stevens-Johnson 综合征,表皮坏死和多形性红斑。肾脏和泌尿道: 罕有报道发生间质性肾炎。单用氨苄西林时出现的不良反应也可在注射用舒巴坦钠氨苄西林钠给药时观察到。 Лабораторні дослідження показали поодинокий випадок підвищення рівня у крові показників АЛТ (SGPT, аланінамінотрансфераза) та АСТ (SGOT, аспаратамінотрансфераза). З боку печінки та жовчного міхура: гіпербілірубінемія, дисфункція печінки та жовтяниця. З боку шкіри та підшкірно-жирової клітковини: шкірний висип, свербіж та інші шкірні реакції, рідко - синдром Стівенса-Джонсона, некроз шкірного покриву та мультиформна еритема. З боку нирок і сечовивідних шляхів: рідко - інтерстиціальний нефрит. При введенні амбіцилін-сульбактам натрію можливі схожі побічні ефекти як при застосуванні ампіциліну.

У цьому уривку можна виділити додавання в першому реченні сполучного дієслова "показали", оскільки в оригіналі його опущено. В перекладі аббревіатури АЛТ (SGPT, аланінамінотрансфераза) і АСТ (SGOT, аспаратамінотрансфераза) відображаються кирилізованими позначеннями, проте в дужках дається їхня розшифровка. Оскільки АЛТ і АСТ є ферментами, які підвищуються в крові в разі пошкоджень внутрішніх органів, у перекладі додається "рівень у крові", щоб уточнити й уникнути недомовленості.

У другому і третьому реченнях у фразі 罕有报告发生 , що дослівно перекладається як "рідко повідомляють про виникнення...", відбувається опущення перекладу 报告发生 "повідомляють про виникнення", оскільки ця інформація сприймається як надлишкова внаслідок того, що для інструкцій характерна економія лексичних засобів під час формулювань.

Під час перекладу останнього речення спостерігається перестановка порядку слів, часова конструкція 在...时, що виражає одночасність і вводить підрядну частину ускладненого речення, так само, як і в вищезазначеному прикладі під час перекладу опускається, і підрядна частина ускладненого речення замінюється обставиною з включенням прийменника "при", при цьому обставина виноситься вперед. Модальне дієслово 可 "можна" замінюється коротким прикметником "можливі".

Приклад 28: [注意事项] 对诊断的干扰: 本品的代谢产物可使尿液呈深红色。2. 原有肝脏疾患者剂量应减少。出现运动失调或其他中枢神经系统症状时应停药。重复一个疗程之前, 应做白细胞计数。厌氧菌感染合并肾功能衰竭者, 给药间隔时间应由 8 小时延长至 12 小时。3. 本品可抑制酒精代谢, 用药期间应戒酒。[Особливі вказівки].

- 1) Ускладнення до постановки діагнозу: метаболіти цього препарату можуть забарвити сечу в червоний колір.
- 2) При захворюваннях печінки слід зменшити дозування. При виникненні атаксії або інших симптомів порушення діяльності центральної нервової системи слід припинити лікування. Перед повторним курсом лікування слід провести аналіз лейкоцитної формули. Пацієнтам з анаеробною інфекцією, що супроводжуються нирковою недостатністю, слід збільшити інтервал між прийомами препарату з 8 годин до 12 годин.
- 3) Цей препарат може впливати на розщеплення алкоголю, під час лікування слід відмовитися від прийому алкоголю.

У частині речення 给药间隔时间应由 8 小时延长至 12 小时 "слід збільшити інтервал між прийомами препарату з 8 годин до 12 годин" прийменник 由 також опускається, його значення передається прямим додатком. Переклад слова 时间

"час" у фразі 给药间隔时间 опускається, бо у слові "інтервал" уже вкладено значення "проміжок часу".

Приклад 29: [不良反应] 15% ~ 30%病例出现不良反应, 以消化道反应最为常见, 包括恶心、呕吐、食欲不振、腹部绞痛, 一般不影响治疗; 神经系统症状有头痛、眩晕, 偶有感觉异常、肢体麻木、共济失调、多发性神经炎等, 大剂量可致抽搐。少数病例发生荨麻疹、潮红、瘙痒、膀胱炎、排尿困难、口中金属味及白细胞减少等, 均属可逆性, 停药后自行恢复。 [Побічні ефекти].
Найбільш часто виявлені побічні ефекти (15-30% випадків) пов'язані зі шлунково-кишковим трактом і не впливають на лікування, такі як нудота, блювання, відсутність апетиту, кишкові коліки. Побічні ефекти, пов'язані з нервовою системою: головний біль, запаморочення, рідко - парестезія, оніміння, атаксія, поліневрит тощо, при великих дозах можливе виникнення конвульсій. У поодиноких випадках можливе виникнення кропив'янки, припливи крові до голови, свербіж, цистит, дизурія, металевий присмак у роті, лейкопенія. Побічні ефекти оборотні. Функції відновлюються після завершення курсу.

У цьому уривку два складних речення були розділені на ускладнене поширене речення, складне безсполучникове та два простих, що зумовлено логічною завершеністю та повнотою думки. При перекладі ми об'єднуємо частини складного речення в ускладнене і змінює порядок: частини речення 15% ~ 30%病例出现不良反应, 以消化道反最应作为常见 під час перекладу були об'єднані й переставлені, у ній також рамкова конструкція 以... 为(常见) "(вважати) як..., ґрунтуючись на..." була перекладена прислівником "часто". Частини речення, що включають перерахування, 包括恶心、呕吐、食欲不振、腹部绞痛, 一般不影响治疗 також міняються між собою, переклад — 一般 "зазвичай" опускається під час перекладу, дієслово з додатком виносять уперед, їх об'єднують сполучником

із рештою частини речення. З метою компресії в частині речення 神经系统症状 有头痛 опускається переклад дієслова 有 "бути наявним".

Отже, проаналізувавши дані інструкції, можна зробити висновок що у перекладах речень було використано такі перекладацькі трансформації: об'єднання речень - 5, членування речень - 6, опущення лексичних одиниць - 19, додавання лексичних одиниць - 5, перестановка частин речень – 5, одиниць - 5, перестановки частин речення та порядку слів у реченнях - 5, заміщення - 6, компенсація - 10, генералізація - 3, конкретизація - 7, модуляція - 5.

Отже, у результаті аналізу 29 уривків із 9 інструкцій щодо застосування лікарських засобів можна зробити **висновок**, що для забезпечення точного та достовірного перекладу медичних текстів, потрібно використовувати різні лексичні та граматичні перекладацькі трансформації. Зокрема, були застосовані опущення, компенсація, конкретизація та заміщення для передачі специфічної медичної інформації.

Під час дослідження було виявлено, що 35 термінів були еквівалентно перекладені, тобто вони мали точний відповідник у цільовій мові. Крім того, 11 термінів були перекладені за допомогою калькування, що означає вживання буквального перекладу без зміни форми чи структури слова. Для 6 термінів було використано наближений переклад, який дозволяє передати сенс терміну, але зі зміною форми або структури слова. Два терміни були перекладені описово, тобто шляхом надання докладного опису або пояснення їх значення.

Найчастотнішими у використанні граматичними перекладацькими трансформаціями є опущення, компенсація, конкретизація та заміщення, оскільки ці методи дозволяють передати специфічну медичну інформацію з однієї мови на іншу з максимальною точністю і зрозумілістю. Опущення використовуються для видалення незначущих деталей або повторень у вихідному тексті, зосереджуючись на основних ідеях та концепціях. Компенсація включає додавання додаткових деталей або пояснень, які можуть бути важливими для зрозуміння контексту. Конкретизація використовується для перетворення загальних термінів або понять на конкретні, щоб забезпечити точніше передавання інформації. Заміщення включає заміну вихідних слів або фраз на еквівалентні терміни або вирази в цільовій мові з метою покращення зрозумілості та відповідності медичного термінологічного поля мові, на яку перекладається. Ці трансформації грають важливу роль у забезпеченні точності та професіоналізму перекладу медичних текстів і допомагають зрозуміти та інтерпретувати медичну інформацію без втрати сенсу.

ВИСНОВКИ

У першому розділі було визначено теоретичні засади дослідження професійної лексики у медичній сфері й особливості її перекладу на українську мову. Було охарактеризовано поняття «професійна лексика», опираючись на праці вітчизняних та зарубіжних дослідників. Було визначено поняття «термін» та зазначено його особливості: унормована лексична одиниця, не має емоційно-експресивного забарвлення, функціонують у всіх галузях наукової та виробничої діяльності. Були визначені особливості вживання китайської професійної лексики у медичній сфері. Так, як китайська професійна медична лексика значно відрізняється від західної, адже базується на філософських принципах лікування хвороб, має велику кількість метафор, аналогій, символів, то відтворити її українською мовою досить таки складно. Було визначено методи перекладу цієї лексики, виокремлено лексичні й граматичні трансформації, необхідні для передачі її на українську мову.

У другому розділі було виокремлено й проаналізовано лексичні й граматичні трансформації, застосовані при перекладі інструкцій до медичних препаратів. Було проаналізовано 29 уривків з 9 інструкцій. 35 термінів було перекладено еквівалентно, 11 термінів за допомогою калькування, 6 термінів за допомогою наближеного перекладу і лише 2 терміни було перекладено описово. Що ж стосується граматичних трансформацій, то найчастіше використовується опущення, компенсація й конкретизація. Рідше застосовуються заміщення й членування речень. Ще рідше - об'єднання речень, додавання лексичних одиниць, перестановка й модуляція. Найрідше використовується генералізація.

У ході цієї роботи було виконано наступні завдання:

- охарактеризовано теоретичні засади дослідження професійної лексики;
- визначено особливості функціонування професійної лексики у китайському медичному дискурсі;

- визначено методи відтворення китайської професійної медичної лексики українською мовою;
- виокремлено перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі китайської професійної лексики у медичній сфері;
- проаналізовано лексичні й граматичні трансформації, застосовані при перекладі досліджуваних інструкцій;
- проаналізовано особливості відтворення професіоналізмів й термінології українською мовою при перекладі досліджуваних інструкцій.

Отже, мету цього дослідження досягнуто. Перспектива розвитку цього напрямку в лінгвістиці та перекладознавстві полягає у вдосконаленні і розширенні вже існуючої лексики медичної сфери. Дослідження когнітивних аспектів медичного дискурсу, таких як метафоричність, концептуалізація хвороби та лікування, дозволять глибше розуміти спосіб мислення та вираження медичних концепцій в китайській мові. А дослідження структури та організації медичного дискурсу в китайській мові допоможуть виявити особливості мовленнєвої поведінки медичних фахівців, стандартизувати комунікацію та поліпшити якість медичних текстів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абабілова Н. М. Перекладацькі трансформації як засіб досягнення еквівалентності текстів / Н. М. Абабілова, Ю. І. Сидоренко // Мова і культура. - 2012. - Вип. 15, т. 6. - С. 416-420.
2. Алимов В. В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации: учебное пособие / В. В. Алимов. – изд. 4-е, испр. – М.: КомКнига, 2006. – 160 с.
3. Балахтар В. В. Адекватність та еквівалентність перекладу/В.В.Балахтар., К.С. Балахтар [Електронний ресурс] / В. В. Балахтар, В. С. Балахтар. – 2011.
4. Білозерська Л.П., Возненко Н.В., Радецька С.В. Термінологія та переклад. Навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки / Л.П. Білозерська, Н.В. Возненко, С.В. Радецька. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. – 232 с.
5. Бекішева Е. В. Нові напрямки дослідження медичної термінології: збірник / Е. В. Бекішева// Вісник Нижегородського університету ім. Н. І. Лобачевського, 2013, № 4 (2), с.260–264.
6. Гарник І. Типологія перекладацьких трансформацій : навчально-методична розробка на базі англійської мови. Київ : МІЛП, 2001.
7. Головин Б.Н. Основы культуры речи / Б.Н. Головин. - М. : Высшая школа, 1980. -т 276 с.
8. Грамматические аспекты перевода: учебное пособие для студентов высш. проф. образования / О. А. Сулейманова, Н. Н. Беклемешева, К. С. Карданова и др. – 2-е изд., испр. – М.: «Акад.емия», 2012. – 240 с. – Серия: Бакалавриат.
9. Гринев-Гриневич С. В. Терминоведение: Учеб. пос. для студ. высш. учеб. завед. – М.: Издат. центр “Академия”, 2008. – 304 с.
10. Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. Основы термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. - Київ : КМ Academia, 2000. – 218 с.
11. Журавель Т.В., Хайдарі Н. І., Поняття перекладацьких трансформацій та проблема їх класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія». 2015. №19. С. 148-150.
12. Зарівна О. Т. Основні способи та прийоми перекладу науково-технічних текстів у вищих навчальних закладах / Зарівна О. Т. // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. - Чернігів, 2011. -

13. Калашник В.С. Проблеми перекладу медичної термінології / В.С. Калашник, М. Пилипенко, І. Корнейко // Людина та образ у світі мови : вибрані статті. — Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2011. – С. 328 – 333.
14. Каптуренко О. В., Саплін Ю. Ю. Визначення міжмовних термінологічних відповідників як чинник перекладу медичних текстів // Держава та регіони. Сер. Гуманіт. науки. – 2012. – Вип. 2. – С. 80–85.
15. Карабан В. І. «Переклад наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми». – Вінниця, Нова Книга, 2004. – 576 с.
16. Кияк Т. Р. Науково-технічний переклад (теоретичні та практичні аспекти) / Т. Р. Кияк // Іноземна філологія, 1992. — Вип. 104.
17. Комиссаров С.А. История и теория традиционной китайской медицины: Учеб. пособие для студентов отд-ния востоковедения / Новосиб. гос. ун-т. Новосибирск, 2008.
18. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. Київ: Юніверс, 2003. 164 с.
19. Корунець, І. В. (2000). Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Київ: Нова Книга.
20. Латышев Л. К. Технология перевода: учебное пособие для вузов по специальности "Перевод и переводоведение" / Л. К. Латышев. – М.: Академия, 2005. – 316 с.
21. Лобода В.А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. 2019. №43. Том. 4. С. 72-74.
22. Лелет І. О. Лексико-семантичні трансформації в українському перекладі твору Е.А. по «Золотий жук» / І. О. Лелет. – Одеса: Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету, 2018. – (Філологія).
23. Лотте Д.С. Краткие формы научно-технических терминов / Д.С. Лотте. - М. : Наука, 1971. - 84с.
24. Лещук Т.Й. Типологія термінологічних підсистем. Іншомовні запозичення, фразеологія, семантичні термінотворення, лексикографія. Львів, 1999. 212 с.
25. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу / А. В. Мамрак. – Київ: "Центр учбової літератури", 2009. – 304 с.
26. Михайленко О. А. Поняття “перекладацькі стратегії” як складова стратегічної компетенції / О. А. Михайленко // Наукові записки : [збірник наукових статей] / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова ; укл. Л. Л. Макаренко. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – Випуск СХХІ (121). – С. 148-154.

27. Михайлова Т. В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термінології.
28. Мін'яр-Білоручев Р.К. Теорія та методи перекладу – М.: Московський ліцей, 1996. – 208с.
29. Мірам Г. Основи перекладу / Г. Мірам. – К. Ельга. 2002. – 240 с.
30. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української літературної мови / О.Д. Пономарів. - Тернопіль, 2000. - 276 с.
31. Попова Д.Е., Хоречко У.В. Терминология китайской медицины. К постановке вопроса / Д.Е. Попова, У.В.
32. Смирницкий А.И. Лексикология современного английского языка. - М., 1956.
33. Ставицька Л.О. Арго, жаргон, сленг: соціальна диференціація української мови. Київ: «Критика», 2005. 464 с.
34. Тань Аошуан. (2004) Китайська картина світу: Мова, культура, ментальність.
35. Charlton B.G. Philosophy of medicine: alternative or scientific (англ.) // Journal of the Royal Society of Medicine, 1992. August. № 85 (8).
36. <https://dl.kpt.sumdu.edu.ua/mod/book/view.php?id=16667&chapterid=6804>
37. Oittinen R. Translating for Children / Riitta Oittinen. – New York, 2000. – 203 с. – (Garland Publishing, Inc.).
38. Rask N. Analysys of a medical translation : terminology and cultural aspects// Vaxjo Universitet Publikationer. – 2004. URL : <http://vxu.divaportal.org/smash/record.jsf?pid=diva2:206300>.
39. Ted J. Kapchuk. The Web That Has No Weaver: Understanding Chinese Medicine.
40. 百度百科 [Електронний ресурс] - Режим доступу до ресурсу: <https://baike.baidu.com/item/%E8%A1%8C%E4%B8%9A%E8%AF%AD/5667558>

ДОДАТКИ

Додаток 1

药品名称:

商品名称: 芙露饮

通用名称: 匹多莫德口服溶液

英文名称: Pidotimod Oral Solutio

适应症:

本品用于免疫刺激剂(immunostimulant), 适用于细胞免疫功能低下患者: 1.呼吸道反复感染(气管炎、支气管炎)。2.耳鼻喉科反复感染(鼻炎、鼻窦炎、耳炎、咽炎、扁桃体炎)。3.泌尿系统反复感染。4.妇科反复感染;可用于预防感染性期病症, 缩短病程, 减轻疾病的严重度, 减少反复发作次数, 也可作为急性感染时抗菌药物治疗的辅助用药。

主要成分:

本品主要成分为匹多莫德。

规格: 10ml:0.2g*6 支

相互作用: 尚未有本药与其它药物相互作用、相互影响的资料及报导。

注意事项: 1.高敏体质者慎用; 2.因食物会影响药物吸收, 所以, 本品应在餐前或餐后 2 小时左右服用。3.不要在有效期过后使用。

用法用量: 口服给药。1.儿童急性期用药: 每次 0.4 克, 每日二次(早晚各一次), 共二周或遵医嘱。预防用药: 每次 0.4 克, 每日一次(早餐前), 至少 60 天或遵医嘱。2.成人急性期用药: 每次 0.8 克, 每日二次(早晚各一次), 共二周或遵医嘱。预防用药: 每次 0.8 克, 每日一次(早餐前), 至少 60 天或遵医嘱。

贮藏: 密封, 在阴凉处保存。

不良反应:

1.尚未有用本品出现严重副作用的报导。

2.少见的不良反应有头痛、眩晕、恶心、呕吐、腹痛、腹泻、皮疹等，一般无须停药治疗。

相互作用: 尚未有本药与其它药物相互作用、相互影响的资料及报导。

执行标准:

(1)10ml: 0.2g 国家药品监督管理局标准(试行)WS—981 (X-735)-2002(2)

(2)10ml: 0.4g 国家药品局监督管理局标准(试行)WS-981 (X-735)-2002(1)

禁忌:

1.对本品过敏者禁用。

2.妊娠三个月内妇女应禁用。

生产企业: 江苏吴中医药集团有限公司苏州制药厂

Додаток 2

通用名称: 恩替卡韦分散片

商品名称: 恩替卡韦分散片 (润众)

英文名称: Entecavir Dispersible Tablets

拼音全码: EnTiKaWeiFenSanPian

【主要成份】

本品主要成份为: 恩替卡韦化学名称: 2-氨基-9-[(1S,3R,4S)-4-羟基-3-羟甲基-2-亚甲基环戊基]-1, 9-二氢-6H-嘌呤-6-酮一水合物。

【成份】分子量: C₁₂H₁₅N₅O₃·H₂O

【性状】本品为白色或类白色片。

【适应症/功能主治】

本品适用于病毒复制活跃, 血清转氨酶 ALT 持续升高或肝脏组织学显示有活动性病变的慢性成人乙型肝炎的治疗。

【规格型号】0.5mg*14片*2板

【用法用量】

患者应在有经验的医生指导下服用本品。推荐剂量：成人和 16 岁及以上的青少年口服本品，每天一次，每次 0.5mg。拉米夫定治疗时发生病毒血症或出现拉米夫定耐药突变的患者为每天一次，每次 1mg(0.5mg 两片)。本品应空腹服用(餐前或餐后至少 2 小时)。

【不良反应】

在国外进行的研究中，本品最常见的不良事件有：头痛、疲劳、眩晕、恶心。拉米夫定治疗的患者普遍出现的不良事件有：头痛、疲劳、眩晕。在这 4 项研究中，分别有 1% 的恩替卡韦治疗的患者和 4% 拉米夫定治疗的患者由于不良事件和实验室检测指标异常而退出研究。

【禁忌】 对恩替卡韦活制剂中任何成份过敏者禁用。

【注意事项】

- 1.患者应在医生指导下服用恩替卡韦，并告知医生任何新出现的症状及合并用药情况。
- 2.应告知患者停药有时会出现肝脏病情加重，所以应在医生指导下改变治疗方法。
- 3.使用恩替卡韦治疗并不能降低经性接触或污染血源传播 HBV 的危险性，因此需要采取适当的防护措施，在物药期间需定期检测肝功能。请仔细阅读说明书并遵医嘱使用。

【儿童用药】

16 岁以下儿童患者使用本品的安全性和有效性数据尚未建立。

【老年患者用药】

由于没有足够的 65 岁及以上的老年患者参加本品的临床研究，尚不清楚老年患者与年轻患者对本品的反应有何不同。其他的临床试验报告也未发现老年患者与年轻患者之间的不同。恩替卡韦主要由肾脏排泄，在肾功能损伤的患者中，可能发生毒性反应的危险性更高。因为老年患者多数肾功能有所下降，因此应注意药物剂量的选择，并且监测肾功能。

【孕妇及哺乳期妇女用药】

- 1.恩替卡韦对妊娠妇女影响的研究尚不充分。只有当对胎儿潜在的风险利益作出充分的权衡后，方可使用本品。
- 2.目前尚无资料提示本品能影响 HBV 的母婴传播，因此，应采取适当的干预措施以防止新生儿感染 HBV。
- 3.恩替卡韦可从大鼠乳汁分泌。但人乳中是否有分泌仍不清楚，所以不推荐服用本品的母亲哺乳。

【药物相互作用】

- 1.体内和体外试验评价了恩替卡韦的代谢情况。恩替卡韦不是细胞色素 P450 (CYP450) 酶系统的底物、抑制剂或诱导剂。在浓度达到人体内浓度约 10000 倍时，恩替卡韦不抑制任何主要的人 CYP450 酶：1A2、2C9、2C19、2D6、3A4、2B6 和 2E1。在浓度达到人体内浓度约 340 倍时，恩替卡韦不诱导人 CYP450 酶：1A2、2C9、2C19、3A4、3A5 和 2B6。同时服用通过抑制或诱导 CYP450 系统而代谢的药物对恩替卡韦的药代动力学没有影响。而且，同时服用恩替卡韦对已知的 CYP 底物的药代动力学也没有影响。
- 2.研究恩替卡韦与拉米夫定、阿德福韦和替诺福韦的相互作用时，发现恩替卡韦和与其相互作用药物的稳态药代动力学均没有改变。
- 3.由于恩替卡韦主要通过肾脏清除，服用降低肾功能或竞争性通过主动肾小球分泌的药物的同时，服用恩替卡韦可能增加这两个药物的血药浓度。同时服用恩替卡韦与拉米夫定、阿德福韦、替诺福韦不会引起明显的药物相互作用。同时服用恩替卡韦与其他通过肾脏清除或已知影响肾功能的药物的相互作用尚未研究。患者在同时服用恩替卡韦与此类药物时要密切监测不良反应的发生。

【药物过量】

目前尚无使用本品过量的相关报道。在健康人群中单次给药达 40 毫克或连续 14 天多次给药 20mg/天后，未观察到不良事件发生的增多。如果发生药物过量，须监测患者的毒性指标，必要时进行标准支持疗法。单次给药 1mg 恩替卡韦后，4 个小时的血液透析可清除约 13% 的恩替卡韦。

【药理毒理】

- 1.药理作用。本品为鸟嘌呤核苷类似物，对乙肝病毒 (HBV) 多聚酶具有抑制作用。它能够通过磷酸化成为具有活性的三磷酸盐，三磷酸盐在细胞内的半衰期为 15 小时。通过与 HBV 多聚酶的天然底物三磷酸脱氧鸟嘌呤核苷竞争，恩

替卡韦三磷酸盐能抑制病毒多聚酶（逆转录酶）的所有三种活性：（1）HBV 多聚酶的启动；（2）前基因组 mRNA 逆转录负链的形成；（3）HBV DNA 正链的合成。恩替卡韦三磷酸盐对细胞的 α 、 β 、 δ DNA 多聚酶和线粒体 γ DNA 多聚酶抑制作用较弱， K_i 值为 18 至大于 $160\mu\text{M}$ 。

2.毒理研究。在人类淋巴细胞培养的实验中，发现恩替卡韦是染色体断裂的诱导剂。在 Ames 实验（使用伤寒杆菌、大肠杆菌、使用或不用代谢激活剂）、基因突变实验和叙利亚仓鼠胚胎细胞转染实验中，发现恩替卡韦不是突变诱导剂。在大鼠的经口给药微核实验和 DNA 修复实验中，恩替卡韦也呈阴性。

【药代动力学】

1.吸收。健康受试者口服用药后，本品被迅速吸收，0.5 到 1.5 小时达到峰浓度（ C_{max} ）。每天给药一次，6~10 天后可达稳态，累积量约为两倍。

2.分布。药代动力学资料表明，其表观分布容积超过全身液体量，这说明本品广泛分布于各组织。体外实验表明本品与人血浆蛋白结合率为 13%。

3.代谢和清除。在给人和大鼠服用 ^{14}C 标记的恩替卡韦后，未观察到本品的氧化或乙酰化代谢物，但观察到少量 II 期代谢产物葡萄糖醛酸甙结合物和硫酸结合物。恩替卡韦不是细胞色素 P450（CYP450）酶系统的底物、抑制剂或诱导剂。在达到血浆峰浓度后，血药浓度以双指数方式下降，达到终末清除半衰期约需 128~149 小时。药物累积指数约为每天一次给药剂量的 2 倍，这表明其有效累积半衰期约为 24 小时。本品主要以原形通过肾脏清除，清除率为给药量的 62~73%。肾清除率为 $360\sim 471\text{mL}/\text{min}$ ，且不依赖于给药剂量，这表明恩替卡韦同时通过肾小球滤过和网状小管分泌。

【贮藏】密封,干燥处保存。

【包装】0.5mg*14 片*2 板/盒。

【有效期】24 月

【批准文号】国药准字 H20100019

【生产企业】正大天晴药业集团股份有限公司

Додаток 3

【药品名称】

通用名称：阿卡波糖片

商品名称：卡博平 阿卡波糖片 50mg*15 片*2 板

拼音全码：AKaBoTangPian(KaBoPing)

【主要成分】 主要成分是阿卡波糖。

【性状】 本品为类白色或淡黄色片。

【适应症/主治功能】 配合饮食控制，用于：? 1. 2 型糖尿病。? 2. 降低糖耐量减低者的餐后血糖。

【规格型号】 50mg*15 片*2 板（卡博平）

【用法用量】

用餐前即刻整片吞服或与前几口食物一起咀嚼服用，剂量需个体化。?一般推荐剂量为：起始剂量为一次 50mg（一次 1 片），一日 3 次，以后逐渐增加至一次 50mg（一次 1 片），一日 3 次；以后逐渐增加至 0.1g（一次 2 片），一日 3 次。个别情况下，可增加至一次 0.2g（一次 4 片），一日 3 次。或遵医嘱。如果病人在服药 4-8 周后疗效不明显，可以增加剂量。如果病人坚持严格的糖尿病饮食仍有不适时，就不能再增加剂量，有时还需适当减少剂量，平均剂量为一次 0.1g，一日 3 次。

【不良反应】

常有胃肠胀气和肠鸣音，偶有腹泻和腹胀，极少见有腹痛。如果不遵守规定的饮食控制，则胃肠道副作用可能加重。如果控制饮食后仍有严重不适的症状，应咨询医生以便暂时或长期减小剂量。个别病例可能出现诸如红斑、皮疹和荨麻疹等皮肤过敏反应。

【禁忌】

1.对阿卡波糖和/或非活性成分过敏者禁用。 2.有明显消化和吸收障碍的慢性胃肠功能紊乱患者禁用。 3.患有由于肠胀气而可能恶化的疾患(如 Roemheld 综合症、严重的疝、肠梗阻和肠溃疡)的病人禁用。 4.严重肾功能损害(肌酐清除率 25ml/分)的患者禁用。

【药物相互作用】

1. 如果本品与磺酰脲类药物、二甲双胍或胰岛素一起使用时，血糖可能下降至低血糖的水平，则需减少磺酰脲类药物、二甲双胍或胰岛素的剂量。 2. 服用

本品期间，避免同时服用抗酸剂、消胆胺、肠道吸附剂和消化酶类制剂，以免影响本品的疗效。3. 同时服用新霉素可使餐后血糖更为降低，并使本品胃肠反应加剧。

【注意事项】

1. 病人应遵医嘱调整剂量。2. 个别病人，尤其是在使用大剂量时会发生无症状的肝酶升高。因此，应考虑在用药的头6~12个月监测肝酶的变化。但停药后肝酶值会恢复正常。3. 本品可使蔗糖分解为果糖和葡萄糖的速度更加缓慢，因此如果发生急性的低血糖，不宜使用蔗糖，而应该使用葡萄糖纠正低血糖反应。4. 服用阿卡波糖片治疗期间，由于结肠内碳水化合物酵解增加，蔗糖或含有蔗糖的食物常会引起腹部不适，甚至导致腹泻。

【儿童用药】

鉴于尚无本品对儿童和青春期少年的疗效和耐受性的足够资料，本品不应使用于18岁以下的患者。

【老年患者用药】

对于65周岁以上老年患者无须改变服药的剂量和次数。

【药物过量】

当过量的阿卡波糖片与含碳水化合物的食物或饮料一起服用时，会发生严重的胃肠胀气和腹泻；如果空腹服用过量阿卡波糖片，一般情况下不会发生胃肠道反应。当服用了过量的阿卡波糖片时，在随后的4~6小时内要避免饮用或吃含碳水化合物的食物。

【药理毒理】

本品是一种生物合成的假性四糖。动物试验结果表明：本品对小肠壁细胞刷状缘的 α -葡萄糖苷酶的活性具有抑制作用，从而延缓了肠道内多糖、寡糖或双糖的降解，使来自碳水化合物的葡萄糖的降解和吸收入血速度变缓，降低了餐后血糖的升高，使平均血糖值下降

Додаток 4

【药品名称】

通用名称：奥氮平片

商品名称：奥氮平片(欧兰宁)

拼音全码：AoDanPingPian(OuLanNing)

【主要成份】化学名：2-甲基-4-(4-甲基-1-哌嗪基)-10H-噻吩并[2,3-b][1,5]苯二氮杂。分子式：C₁₇H₂₀N₄S 分子量：312.43

【性状】为薄膜衣片，除去薄膜衣后显淡黄色。

【适应症/功能主治】奥氮平适用于精神分裂症及其它有严重阳性症状和/或阴性症状的精神病的急性期和维持期的治疗，也可缓解精神分裂症及相关疾病的继发性情感症状。

【规格型号】10mg*7s

【用法用量】

精神分裂症：奥氮平的建议起始剂量为10mg/天，每日一次，与进食无关。在精神分裂症的治疗过程中，可以根据患者的临床状态调整日剂量为5~20mg/天。建议经过适当的临床评估后，剂量可增加至10mg/天的常规剂量以上，加药间隔不少于24小时。停用奥氮平时应逐渐减少剂量。躁狂发作：单独用药时起始剂量为每日15mg，合并治疗时每日10mg。其他详见说明书。

【不良反应】

1. 镇静作用强和抗胆碱能不良反应较多，常见有头晕、无力、嗜睡、多汗、流涎、恶心、呕吐、口干、便秘、体位性低血压、心动过速。
2. 常见食欲增加和体重增加。
3. 可引起心电图异常改变。可引起脑电图改变或癫痫发作。
4. 也可引起血糖增高。
5. 严重不良反应为粒细胞缺乏症及继发性感染。

【禁忌】严重心、肝、肾疾患、昏迷、谵妄、低血压、癫痫、青光眼、骨髓抑制或白细胞减少者禁用。对本品过敏者禁用。

【注意事项】

1. 出现过敏性皮疹及恶性综合征应立即停药并进行相应的处理。
2. 中枢神经抑制状态者慎用。尿潴留患者慎用。

3. 治疗头 3 个月内应坚持每 1~2 周检查白细胞计数及分类，以后定期检查。
4. 定期检查肝功能与心电图。
5. 定期检查血糖，避免发生糖尿病或酮症酸中毒。
6. 用药期间不宜驾驶车辆、操作机械或高空作业。
7. 用药期间出现不明原因发热，应暂停用药。

【儿童用药】 尚未有在 18 岁以下患者中研究的数据。

【老年患者用药】 慎用或使用低剂量。

【孕妇及哺乳期妇女用药】 孕妇禁用。哺乳期妇女使用本品期间应停止哺乳。

【药物相互作用】 1. 本品与乙醇或与其他中枢神经系统抑制药合用可增加中枢抑制作用。2. 本品与抗高血压药合用有增加体位性低血压的危险。3. 本品与抗胆碱药合用可增加抗胆碱作用。4. 本品与地高辛、肝素、苯妥英、华法令合用，可加重骨髓抑制作用。5. 本品与碳酸锂合用，有增加惊厥、恶性综合征、精神错乱与肌张力障碍的危险。6. 本品与氟伏沙明、氟西汀、帕罗西汀、舍曲林等抗抑郁药合用可升高血浆氯氮平与去甲氯氮平水平。7. 本品与大环内酯类抗生素合用可使血浆氯氮平浓度显著升高，并有报道诱发癫痫发作。

【药物过量】 中毒症状：最常见的症状和包括谵妄、昏迷、心动过速、低血压、呼吸抑制或衰竭、唾液分泌过多等，也有发生癫痫的报道。处理：建立和维持呼吸道通畅，及时催吐和洗胃，并依病情给予对症治疗及支持疗法。

【药理毒理】 本品系苯氮 类抗精神病药。对脑内 5-羟色胺 (5-HT_{2A}) 受体和多巴胺 (DA₁) 受体的阻滞作用较强，对多巴胺 (DA₄) 受体的也有阻滞作用，对多巴胺 (DA₂) 受体的阻滞作用较弱，此外还有抗胆碱 (M₁)，抗组胺 (H₁) 及抗 α -肾上腺素受体作用，极少见锥体外系反应，一般不引起血中泌乳素增高。能直接抑制脑干网状结构上行激活系统，具有强大镇静催眠作用。

【药代动力学】 口服吸收快而完全，食物对其吸收速率和程度无影响，吸收后迅速广泛分布到各组织，生物利用度个体差异较大，平均约 50%~60%，有肝脏首过效应。服药后 3.2 小时(1~4 小时)达血浆峰浓度，消除半衰期 ($t_{1/2b}$) 平均 9 小时 (3.6~14.3 小时)，表观分布容积 (V_d) 4.04~13.78L/kg，组织结合率高。经肝脏代谢，80%以代谢物形式出现在尿和粪中，主要代谢产物有 N-

去甲基氯氮平、氯氮平的 N-氧化物等。在同等剂量与体重一定的情况下，女性病人的血清药物浓度明显高于男性病人，吸烟可加速本品的代谢，肾清除率及代谢在老年人中明显减低。本品可从乳汁中分泌且可通过血脑屏障。

【贮藏】 遮光，密封，在阴凉处

【包装】 铝塑包装，7片/板×1板/盒。

【有效期】 24月

【执行标准】 WS-827(X-667)-2001

【批准文号】 国药准字 H20010799

【生产企业】 安吉豪森药业有限公司

网上购买本品的话，您要是到健客网购买，这里可以享受最低的优惠价。您可以先咨询我们的在线客服，或者拨打我们的热线电话 400-086-5111。

Додаток 5

药品名称：司力捷(头孢克肟片)

性状：品为类白色至淡黄色片

适应症：广谱抗菌素。对链球菌属、肺炎球菌、淋球菌、伯雷汉氏菌属、大肠杆菌、沙雷氏杆菌属、克雷白氏杆菌属、变形杆菌属、流感杆菌所引起的感染症有效。主要用于治疗支气管炎、支气管扩张合并感染、慢性呼吸道疾患继发感染、肺炎、肾盂肾炎、膀胱炎、淋菌性尿道炎、胆囊炎、胆管炎、猩红热、中耳炎、副鼻窦炎。

用法用量：口服。成人和体重 30 公斤以上的儿童一次 50~100mg，一日 2 次。重症可增加到一次 0.2g，一日 2 次。

成份：主要成分：头孢克肟。

药理毒理：本品为口服第三代头孢菌素，抗菌谱广，对部分革兰氏阳性菌及阴性菌均具有抗菌活性，特别是对革兰氏阳性菌中的链球菌(肠球菌除外)、肺炎球菌，革兰氏阴性菌中的淋球菌、布兰汉氏球菌、大肠菌、克雷伯氏属、沙雷氏属、变形杆菌属、流感杆菌等有较强的抗菌作用，其作用机制为阻止细菌细胞壁的合成，其作用点因细菌的种类而异，与青霉素结合蛋白(PBP)中

PBP1(1a, 1b, 1c)以及 PBP3 有较高亲和性。本品对各种细菌产生的β-内酰胺酶具有较强的稳定性。

不良反应：主要为腹泻、粪便异常、头疼、恶心、腹痛、皮疹等，极少数患者 GPT、GOT 升高。

禁忌：对本品或头孢菌素类抗菌素有过敏史者禁用。

药物相互作用：1 本品与下列药物有配伍禁忌；硫酸阿米卡星、庆大霉素、卡那霉素、妥布霉素。新霉素、盐酸金霉素、盐酸四环素、盐酸土霉素、粘菌素甲磺酸钠、硫酸多粘菌素 B、葡萄糖酸红霉素、乳糖酸红霉素、林可霉素、磺胺异恶唑、氨茶碱、可溶性巴比妥、氯化钙、葡萄糖酸钙、盐酸苯海拉明的其他抗组胺药、利多卡因、去甲肾上腺素、间羟胺、哌甲酯、琥珀胆碱等。偶亦可能与下列药品发生配伍禁忌：青霉素、甲氧西林、琥珀酸氢化可的松、苯妥英钠。丙氯拉嗪（Prochlorperazine）、维生素 B 族和维生素 C、水解蛋白。

注意事项：对青霉素过敏者、过敏体质的患者、高度肾功能损害的患者、对不能很好进食或非经口摄取营养者、高龄者、恶液质等患者、孕妇、新生儿慎用。

规格：100mg(按头孢克肟计)

贮藏：遮光，密封，在凉暗处保存。

批准文号：国药准字 H20052076

生产厂家：苏州东瑞制药有限公司

Додаток 6

【药品名称】

通用名：注射用美罗培南曾用名：商品名：英文名：汉语拼音：

ZhusheyongMeiluoheinan 本品主要成分为美罗培南，其化学名称为 3-[[5-[(二甲基氨基)羰基]-3-吡咯烷基]硫代]-6-(1-羟乙基)-4-甲基-7-氧代-1-氮杂双环[3,2,0]庚-2-烯-2-羧酸。其结构式为：

【药理毒理】

美罗培南通过其共价键与参与细胞壁合成的青霉素结合蛋白(PBPs)结合，从而抑制细菌细胞壁的合成，起抗菌作用。美罗培南对革兰阳性菌、革兰阴性菌均敏感，尤其对革兰阴性菌有很强的抗菌活性。对约 90% 肠杆菌属的最小抑菌浓

度(MIC)为 0.08 ~ 0.15mg/L; 90% 以上的铜绿假单胞菌菌株对其高度敏感, 最小抑菌浓度(MIC) < 4mg/L; 全部嗜血菌(包括耐氨苄西林菌株)对其高度敏感, 最小抑菌浓度(MIC)为 0.06 ~ 1mg/L; 淋球菌对美罗培南也高度敏感, 其活性强于亚胺培南 15 倍; 表皮葡萄球菌、腐生葡萄球菌和其它凝固酶阴性葡萄球菌对美罗培南敏感; 粪肠球菌的大多数菌株对美罗培南高度或中度敏感; 美罗培南可抑制几乎全部的脆弱拟杆菌; 厌氧菌如消化链球菌属、丙酸杆菌属、放线菌属等也对美罗培南敏感。

【药代动力学】

健康成人静脉滴注本品后, 其在血浆中的浓度随剂量不同而变动, 30 分钟内静注 0.5g, 血药峰浓度约为 21 ~ 30mg/L。药物吸收后在痰液、肺组织、胆汁、胆囊、腹腔内渗出液中分布良好, 且可以透过患者血-脑脊液屏障至脑脊液。美罗培南主要从肾脏排泄, 健康成人无论给药剂量大小, 经 30 分钟静滴后, 8 小时以内的尿中排泄率均为 60% ~ 65%, 其半衰期($t_{1/2}$)约为 1 小时, 连续给药与单次给药时几乎相同, 药物无蓄积作用。肾功能降低时, 尿中排泄速度下降, 血中半衰期($t_{1/2}$)延长。

【适应症】

美罗培南临床上主要适用于敏感菌引起的下列感染: 1. 呼吸系统感染, 如慢性支气管炎、肺炎、肺脓疡、脓胸等。2. 腹内感染, 如胆囊炎、胆管炎、肝脓疡、腹膜炎等。3. 泌尿、生殖系统感染, 如肾盂肾炎、复杂性膀胱炎、子宫附件炎、子宫内感染、盆腔炎、子宫结缔组织炎等。4. 骨、关节及皮肤、软组织感染, 如蜂窝组织炎、肛门周围脓肿、骨髓炎、关节炎、外伤创口感染、烧伤创面感染、手术切口感染、颌骨及颌骨周围蜂窝组织炎等。5. 眼及耳鼻喉感染。6. 其它严重感染, 如脑膜炎、败血症等。

【用法和用量】

静脉给药: 1. 成人, 常规剂量: 每 8 小时给药 500 ~ 1000mg。(1) 脑膜炎: 每 8 小时给药 2000mg。(2) 有发热特征的中性粒细胞减少症的癌症患者: 每 8 小时给药 1000mg。(3) 合并腹内感染和敏感菌引起的腹膜炎; 每 8 小时给药 1000mg。(4) 皮肤和软组织感染: 每 8 小时给药 500mg。(5) 尿路感染: 一次 500mg, 一日 2 次。2. 肾功能不全时剂量: 肌酐清除率为 26 ~ 50ml/min 时者, 每 12 小时给药 1000mg; 肌酐清除率为 10 ~ 25ml/min 者, 每 12 小时给药 500mg; 肌酐清除率小于 10ml/

【不良反应】

1.过敏反应：主要有皮疹、瘙痒、药热等过敏反应；偶见过敏性休克。2.消化系统：主要有腹泻、恶心、呕吐、便秘等胃肠道症状。3.肝脏：偶见肝功异常、胆汁郁积型黄疸等。4.肾脏：偶见排尿困难和急性肾衰。5.中枢神经系统：偶见失眠、焦虑、意识模糊、眩晕、神经过敏、感觉异常、幻觉、抑郁、痉挛、意识障碍等中枢神经系统症状。国外有报道，用药后偶可诱发癫痫发作。6.血液系统：偶见胃肠道出血、鼻出血和腹腔积血等出血症状。7.注射给药时可致局部疼痛、红肿、硬结，严重者可致血栓性静脉炎。

【禁忌】

对本品过敏者禁用。

【注意事项】

1.慎用：(1)对 β -内酰胺抗生素过敏患者慎用。(2)严重肝、肾功能障碍者慎用。(3)支气管哮喘、皮疹、荨麻疹等过敏体质患者慎用。(4)癫痫、潜在神经疾患患者慎用。2.药物对检验值或诊断的影响：少数患者用药后可出现丙氨酸氨基转移酶、门冬氨酸氨基转移酶升高。3.长期用药时应注意监测肝、肾功能和血象。4.由于本品有广谱抗菌活性，因此在尚未确定致病菌前，本品可单独使用。5.本品与齐多夫定、昂丹司琼、多种维生素、多西环素、地西洋、葡萄糖酸钙和阿昔洛韦等药有配伍禁忌。6.溶液的配制：以适宜溶液稀释后在15~30分钟内静脉滴注或用无菌注射用水稀释后在3~5分钟内静脉注射。

【孕妇及哺乳期妇女用药】

孕妇及哺乳期妇女慎用。

【儿童用药】

【老年患者用药】

老年人因半衰期延长，应减少剂量。

【药物相互作用】

1.丙磺舒和本品联合用药可降低本品的血浆清除率，同时延长本品的半衰期。2.本品与伤寒活疫苗同用，可能会干扰伤寒活疫苗的免疫反应。3.有报道抗癫痫药与本品合用可使抗癫痫药的血浆浓度降低。

【药物过量】

【规格】

(1)0.5g(2)0.25g

Додаток 7

商品名称：森迪

通用名称：甲硝唑片

英文名称：Metronidazole Tablets

适应症：用于治疗肠道和肠外阿米巴病，还可以用于治疗阴道滴虫病，小袋虫病和皮肤利什曼病，麦地那龙线虫感染等。

主要成分：本品主要成分为甲硝唑。

规格：0.2g*100片

相互作用：本品能增强华法林等抗凝药物的作用。与土霉素合用可干扰甲硝唑清除阴道滴虫的作用。

注意事项：

1.对诊断的干扰：本品的代谢产物可使尿液呈深红色。2.原有肝脏疾患者剂量应减少。出现运动失调或其他中枢神经系统症状时应停药。重复一个疗程之前，应做白细胞计数。厌氧菌感染合并肾功能衰竭者，给药间隔时间应由8小时延长至12小时。3.本品可抑制酒精代谢，用药期间应戒酒，饮酒后可能出现腹痛、呕吐、头痛等症状。

用法用量：

1.成人常用量：(1)肠道阿米巴病，一次0.4~0.6g，一日3次，疗程7日；肠道外阿米巴病，一次0.6~0.8g，一日3次，疗程20日。(2)贾第虫病，一次0.4g，一日3次，疗程5~10日。(3)麦地那龙线虫病，一次0.2g，每日3次，疗程7日。(4)小袋虫病，一次0.2g，一日2次，疗程5日。(5)皮肤利什曼病，一次0.2g，一日4次，疗程10日。间隔10日后重复一疗程。(6)滴虫病，一次0.2g，一日4次，疗程7日；可同时用栓剂，每晚0.5g置入阴道内，连用7~10日。(7)厌氧菌感染，口服每日0.6~1.2g，分3次服，7~10日为一疗程。2.小儿常用量：(1)阿米巴病，每日按体重35~50mg/kg，分3次口服，10

日为一疗程。(2)贾第虫病，每日按体重 15 ~ 25mg/kg，分 3 次口服，连服 10 日；治疗麦地那龙线虫病，小袋虫病，滴虫病的剂量同贾第虫病。(3)厌氧菌感染，口服每日按体重 20 ~ 50mg/kg。

贮藏: 遮光，密闭保存。

不良反应:

15~30%病例出现不良反应，以消化道反应最为常见，包括恶心、呕吐、食欲不振、腹部绞痛，一般不影响治疗；神经系统症状有头痛、眩晕，偶有感觉异常、肢体麻木、共济失调、多发性神经炎等，大剂量可致抽搐。少数病例发生荨麻疹、潮红、瘙痒、膀胱炎、排尿困难、口中金属味及白细胞减少等，均属可逆性，停药后自行恢复。

相互作用: 本品能增强华法林等抗凝药物的作用。与土霉素合用可干扰甲硝唑清除阴道滴虫的作用。

禁忌: 有活动性中枢神经系统疾患和血液病者禁用。

生产企业: 湖南迪诺制药有限公司

Додаток 8

药品名称

商品名称: 森迪

通用名称: 甲硝唑片

英文名称: Metronidazole Tablets

适应症: 用于治疗肠道和肠外阿米巴病，还可以用于治疗阴道滴虫病，小袋虫病和皮肤利什曼病，麦地那龙线虫感染等。

主要成份: 本品主要成分为甲硝唑。

性状: 本品为白色或类白色片。

规格: 0.2g*100 片

药物相互作用: 本品能增强华法林等抗凝药物的作用。与土霉素合用可干扰甲硝唑清除阴道滴虫的作用。

不良反应:

15~30%病例出现不良反应，以消化道反应最为常见，包括恶心、呕吐、食欲不振、腹部绞痛，一般不影响治疗；神经系统症状有头痛、眩晕，偶有感觉异常、肢体麻木、共济失调、多发性神经炎等，大剂量可致抽搐。少数病例发生荨麻疹、潮红、瘙痒、膀胱炎、排尿困难、口中金属味及白细胞减少等，均属可逆性，停药后自行恢复。

禁忌: 有活动性中枢神经系统疾患和血液病者禁用。

注意事项:

1.对诊断的干扰: 本品的代谢产物可使尿液呈深红色。 2.原有肝脏疾患者剂量应减少。出现运动失调或其他中枢神经系统症状时应停药。重复一个疗程之前，应做白细胞计数。厌氧菌感染合并肾功能衰竭者，给药间隔时间应由8小时延长至12小时。 3.本品可抑制酒精代谢，用药期间应戒酒，饮酒后可能出现腹痛、呕吐、头痛等症状。

储藏: 遮光，密闭保存。

批准文号: 国药准字 H43021414

生产企业: 湖南迪诺制药有限公司

Додаток 9

【药品名称】

通用名称: 注射用氨苄西林钠舒巴坦钠

商品名称: 优立新 □

英文名称: Ampicillin Sodium and Sulbactam Sodium for Injection

汉语拼音: Zhushheyong Anbianxilinna Shubatanna

【成份】

本品为复方制剂，其组份为氨苄西林钠和舒巴坦钠，氨苄西林和舒巴坦之比为2:1。

氨苄西林钠的化学名为 (2S,5R,6R) -3,3-二甲基-6[(R) -2-氨基-2-苯乙酰胺基]-7-氧代-4-硫代-1-氮杂

双环 [3.2.0] 庚烷-2-钾酸钠盐。

【性状】

本品为白色或类白色的粉末。

【适应症】

本品适用于治疗由敏感细菌所引起的感染。典型的适应症包括：鼻窦炎、中耳炎、会厌炎、细菌

性肺炎等上、下呼吸道感染；尿路感染、肾盂肾炎；腹膜炎、胆囊炎、子宫内膜炎、盆腔蜂窝织炎

等腹腔内感染；细菌性菌血症；皮肤、软组织、骨、关节感染；淋球菌感染。

在围手术期，也可注射本品以降低腹部和盆腔手术后患者伤口感染的发生率，伤口感染可继发腹

膜感染。在终止妊娠或行剖腹产手术时，注射用氨苄西林钠舒巴坦钠可作为预防用药以减少手术后

发生脓毒血症的危险。

【规格】

0.75g（含氨苄西林 0.50g 与舒巴坦 0.25g）

【用法用量】

深部肌内注射、静脉注射或静脉滴注。将每次药量溶于 50 ~ 100ml 的适当稀释液中于 15 ~ 30 分钟内静脉滴注。

成人一次 1.5 ~ 3g（包括氨苄西林和舒巴坦），每 6 小时 1 次。肌内注射一日剂量不超过 6g，静脉用药一日剂量不超过 12g（舒巴坦一日剂量最高不超过 4g）。

儿童按体重一日 100 ~ 200mg/kg，分次给药。

【不良反应】

同其他经胃肠道外给药的抗生素一样，观察到的不良反应主要为注射部位疼痛，尤其是肌肉注射部位的疼痛。少数患者静脉注射后可发生静脉炎或注射部位反应。单用氨苄西林时出现的不良反应也可在注射用氨苄西林钠舒巴坦钠给

药时观察到。所有列出的不良反应均根据 MedDRA 系统器官进行分类，在每一个频率分类中，不良反应以严重性排序。严重性是由临床重要程度决定。

Додаток 10

